

T.C.

NİĞDE ÖMER HALİSDEMİR ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

TÜRKÇE VE SOSYAL BİLİMLER EĞİTİMİ ANABİLİM DALI

SOSYAL BİLGİLER EĞİTİMİ BİLİM DALI

**SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLERİNE YÖNELİK BİR
FACEBOOK GRUBUNUN VE BU GRUBA İLİŞKİN ÖĞRETMEN
GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan

Zülfiye AFŞİN

Niğde, 2019

T.C.
NIĞDE ÖMER HALİSDEMİR ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE VE SOSYAL BİLİMLER EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
SOSYAL BİLGİLER EĞİTİMİ BİLİM DALI

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLERİNE YÖNELİK BİR
FACEBOOK GRUBUNUN VE BU GRUBA İLİŞKİN ÖĞRETMEN
GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan

Zülfiye AFŞİN

Danışman: Doç. Dr. Elvan YALÇINKAYA

Niğde, 2019

YEMİN METNİ

Yüksek lisans tezi olarak sunduğum “**Sosyal Bilgiler öğretmenlerine yönelik sosyal medya platformlarının incelenmesi**” başlıklı bu çalışmanın, bilimsel ve akademik kurallar çerçevesinde tez yazım kılavuzuna uygun olarak tarafımdan yazıldığını, yararlandığım eserlerin tamamının kaynaklarda gösterildiğini ve çalışmanın içinde kullanıldıkları her yerde bunlara atıf yapıldığını belirtir ve bunu onurumla doğrularım/...../.....

Zülfiye AFŞİN

ONAY SAYFASI

Doç. Dr. Elvan YALÇINKAYA danışmanlığında Zülfiye AFŞİN tarafından hazırlanan “Sosyal Bilgiler Öğretmenlerine Yönelik Bir Facebook Grubunun ve Bu Gruba İlişkin Öğretmen Görüşlerinin İncelenmesi” adlı bu çalışma jürimiz tarafından Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı, Sosyal Bilgiler Eğitimi Bilim Dalında Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

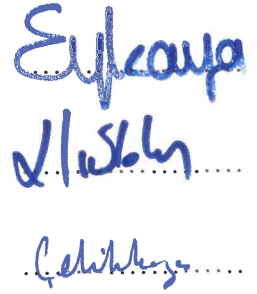
17 / 06 / 2019

JÜRİ :

Danışman : Doç. Dr. Elvan YALÇINKAYA

Üye : Doç. Dr. Halil TOKCAN

Üye : Doç. Dr. Tekin ÇELİKKAYA

The image shows three handwritten signatures in blue ink. The top signature is 'Elvan Yalçinkaya', the middle one is 'Halil Tokcan', and the bottom one is 'Tekin Çelikkaya'. Each signature is written over a dotted line.

ONAY :

Bu tezin kabulü Enstitü Yönetim Kurulu'nun Tarih ve sayılı kararı ile onaylanmıştır.

Prof. Dr. Gökhan ÖZDEMİR
Enstitü Müdürü

ÖN SÖZ

Eğitim ve öğretim çalışmalarının yerine getirmek için uğraştığı en önemli amaç bireyleri ülkenin yakın ve uzak hedeflerine uygun olarak yetiştirmektir. Değişen dünya düzeni ve toplum yapısı içinde nitelikli bireyler yetiştirme, onlara iyi insan ve iyi vatandaş olma, üreten birey olma, nitelikli nüfus gücü sağlama gibi hedefler eğitim ve öğretim faaliyetleri ile birlikte elde edilmeye çalışılmaktadır. Teknolojinin gelişmesi, bilgiye erişimin hızlı ve kolay bir hal alması eğitim sürecinde de bazı yeniliklere yol açmıştır. Bu yeniliklerin en önemlisi belki de internetin hayatımıza girmiş olmasıdır. Bunun eğitim sürecinde nasıl bir değişime neden olduğu, kullanılıp kullanılmadığı, öğretmen figüründe nasıl düşünüldüğü bu süreçte ele alınan konulardır. Bu araştırmada Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin sosyal medyayı eğitim sürecinde kullanma durumları ele alınmıştır. Araştırmanın, eğitim ve sosyal medya konusunu ele alan çalışmalara katkı sağlayacağı ümit edilmektedir.

Ortaya konan çalışmanın hazırlanma sürecinde emeği geçen kişiler ve eserler elbette mevcuttur. Öncelikle çalışmanın her aşamasında görüş ve önerileriyle yolumu aydınlatan, kapısını her çaldığımda zaman ayıran ve aklımdaki soru işaretlerinin cevap olmasında yardımcı olan saygıdeğer danışmanım Doç. Dr. Elvan YALÇINKAYA hocama saygı ve sevgilerimi sunarım. Yine her yardım istediğimde geri çevirmeyip elinde olanı sunan Doç. Dr. Halil TOKCAN'a da ayrıca teşekkürlerimi sunarım. Lisansüstü eğitimim süresince ders aldığım ve bende kalıcı güzel izler bırakan bütün akademisyen hocalarıma da teşekkürü bir borç sayar ve saygılarımı sunarım.

Araştırma boyunca varlığını hissettiren, her zaman, her başvurduğumda sorgusuz destek veren, iyi ki hayatımda ve iyi ki tanıyorum dediğim dostum arkadaşım Mehmet BÜYÜKDAĞ'a sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum. Bütün teşekkürlerin en büyüğünü hak eden ne olursa olsun destek vermekten geri durmayan anneme ayrıca teşekkür ederim. Çalışmanın bundan sonra yapılacak olan benzerlerine katkı sağlaması dileğimle...

Zülfiye AFŞİN

ÖZET
YÜKSEK LİSANS TEZİ

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLERİNE YÖNELİK BİR
FACEBOOK GRUBUNUN VE GRUBA İLİŞKİN ÖĞRETMEN
GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ

AFŞİN, Zülfıye

Türkçe ve Sosyal Bilgiler Eğitimi Anabilim Dalı

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Elvan YALÇINKAYA

Haziran 2019, 79 sayfa

Gelişen teknoloji ve değişen dünya ile birlikte sosyal medya ve sosyal platformlar hayatın her yerinde yoğun ve aktif olarak kullanılmaya başlanmıştır. Bu durum eğitim süreci içinde kaçınılmaz bir durum haline gelmiştir. Sosyal medyanın eğitim sürecinde kullanılması konusu gündeme gelmiş ve gittikçe önem kazanmıştır. Bu araştırmayla, sosyal bilgiler öğretmenlerinin sosyal medyayı eğitim amaçlı kullanmalarına konusuna yer verilmiştir.

Araştırma, nitel yöntemin kullanıldığı doküman incelemesi ve yarı yapılandırılmış görüşme modeline dayanmaktadır. Araştırmanın çalışma grubunu, 2018- 2019 eğitim öğretim yılında Türkiye’de facebook üzerinde bulunan ve en kalabalık takipçi sayısına (21.889 kişi) sahip olan Sosyal Bilgiler Zümresi grubu oluşturmaktadır.

Araştırmada araştırmacı tarafından hazırlanmış yarı yapılandırılmış görüşme formu ve doküman inceleme formu kullanılmıştır. Görüşme formu rastgele seçilen öğretmenlere çevrimiçi ortamda gönderilmiş ve cevaplamaları istenmiştir.

Araştırmanın, bulgularına bakılarak öğretmenlerin sosyal medyayı eğitim sürecinde kullanma konusuna olumlu yaklaştıkları ve olabildiğince kullanmaya çalıştıkları söylenebilir. Bununla birlikte doğru ve amacına göre kullanılması konusunda bazı önlemlerin alınması gerektiği görüşünün savunulduğu da dikkat çekmektedir.

Araştırmanın sonucuna göre sosyal medyanın eğitim sürecinde kullanılması gerektiği, bunun çağın bir gerekliliği olduğu ve kaçınılmaz bir durum haline geldiği sonucuna ulaşılmıştır. Ancak bunun bazı bilgilendirici ve eğitici süreçlerle birlikte yürütülmesi gerektiği, program yapıcılarının ve ailelerinde bu sürece dâhil edilerek ele alınması gerektiği konusunda önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Bilgiler, Sosyal Bilgiler Öğretmeni, sosyal medya, eğitim, internet, facebook

ABSTRACT
MASTER THESIS

**THE INVESTIGATION OF A FACEBOOK GROUP FOR SOCIAL
STUDENTS TEACHERS AND TEACHERS 'VIEWS ON THIS GROUP**

AFŞİN, Zülfiye

Department of Turkish and Social Sciences Education

Thesis Advisor: Elvan YALÇINKAYA

June, 2019, 79 pages

With the developing technology and the changing world, social media and social platforms have been use dintensively and actively in all parts of life. This situation has become inevitable in the training process. The use of social media in the educational process has come to thefore and has gained importance. With this research, it has been mentioned that social studies teachers use social media for educational purposes.

The research is based on document analysis and semi-structured interview model using the qualitative method. The study group, on facebook 2018- 2019 academic year in Turkey and is the most populous group consisting of Social Studies teachers.

A semi-structured interview form and a document review form were used in the study. The interview form was sent to randomly selected teachers online and asked to answer.

According to the findings of there search, it can be said that teachers approach the subject of using social media in education process and try to use them as much as possible. However, it is also note worthy that there is a need to take some measures in order to use it correctly and for its purpose.

According to the results of the study, it is concluded that social media should be used in the education process, this is a necessity of the age and it becomes an inevitable situation. However, it has been suggested that this should be carried out together with some in formative and educational processes, and that program makers and their families should be included in this process.

KeyWords: Social Studies, social media, education, internet, facebook

İÇİNDEKİLER

YEMİN METNİ.....	i
JÜRİ ONAY SAYFASI.....	ii
ÖN SÖZ.....	iii
ÖZET.....	iv
ABSTRACT.....	vi
I. BÖLÜM.....	1
GİRİŞ.....	1
1.1. PROBLEM DURUMU.....	1
1.2. PROBLEM CÜMLESİ.....	5
1.3. ALT PROBLEMLER.....	5
1.4. ARAŞTIRMANIN AMACI.....	6
1.5. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ.....	6
1.6. ARAŞTIRMANIN SINIRLILIKLARI.....	7
1.7. VARSAYIMLAR.....	8
1.8. TANIMLAR.....	8
II. BÖLÜM.....	9
KAVRAMSAL ÇERÇEVE.....	9
2.1. SOSYAL MEDYA KAVRAMI.....	9
2.2. SOSYAL AĞLAR.....	11
2.2.1. Facebook.....	12
2.2.2. MySpace.....	13
2.2.3. Ning.....	14
2.2.4. LinkedIn.....	15
2.2.5. Google+.....	15
2.2.6. Youtube.....	16
2.2.7. Instagram.....	17
2.2.8. Flickr.....	17
2.2.9. WhatsApp Messenger.....	18
2.3. SOSYAL MEDYANIN ÖNEMİ.....	19
2.4. SOSYAL MEDYA VE EĞİTİM.....	20
2.5. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR.....	28
III. BÖLÜM.....	31
YÖNTEM.....	31

3.1. ARAŞTIRMANIN MODELİ.....	31
3.2. ÇALIŞMA GRUBU	32
3.4. VERİLERİN TOPLANMASI.....	33
3.5. VERİLERİN ANALİZİ.....	33
IV. BÖLÜM.....	34
BULGULAR VE YORUM.....	34
4.1. DOKÜMAN İNCELEMESİ FORMU KULLANILARAK ELDE EDİLEN BULGULAR VE YORUM.....	34
4.2. GÖRÜŞME FORMUNDAN ELDE EDİLEN BULGULAR VE YORUM.....	49
V. BÖLÜM	58
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	58
5.1. DOKÜMAN İNCELEMESİNE YÖNELİK SONUÇLAR.....	58
5.2. GÖRÜŞME FORMUNA YÖNELİK SONUÇLAR.....	60
5.3. ÖNERİLER	62
KAYNAKÇA.....	63
EKLER.....	67
ÖZGEÇMİŞ	68

TABLolar LİSTESİ

Tablo No		Sayfa No
1	Araştırmaya Katılan Katılımcıların Demografik Özellikleri	30
2	Ölçme ve Değerlendirmeye İlişkin Paylaşımlar	32
3	Materyal, Araç- Gereç Paylaşımının Dağılımı	36
4	Strateji, Yöntem ve Teknikle İlgili Paylaşımların Dağılımı	39
5	Mesleki gelişim ve İşbirliği İçerikli Paylaşımların Dağılımı	42
6	Güncel, Gündem ve Diğer Paylaşımların Dağılımı	44
7	Sosyal Medyanın Eğitimde Kullanımı Temasının İfadelerine İlişkin Veriler	47
8	Sosyal Medyayı Eğitim Sürecine Dâhil Etme İfadeleri	50

GÖRSELLER LİSTESİ

Görsel No		Sayfa No
1	Facebook Ana Sayfa Görüntüsü	13
2	Myspace Ana Sayfa Görüntüsü	13
3	Ning Ana Sayfa Görüntüsü	14
4	LinkedIn Ana Sayfa Görüntüsü	15
5	Google+ Ana Sayfa Görüntüsü	15
6	Youtube Ana Sayfa Görüntüsü	16
7	Instagram Ana Sayfa Görüntüsü	17
8	Flickr Ana Sayfa Görüntüsü	18
9	Whatsapp Messenger Ana Sayfa Görüntüsü	18
10	Geleneksel Ölçme ve Değerlendirmeye İlişkin Bir Paylaşım	33
11	Deneme Sınavına İlişkin Bir Paylaşım	33
12	Eğitsel Oyunla İlgili Paylaşım	34
13	Drama Yöntemine Örnek Bir Paylaşım	34
14	Projeyle Öğrenme Konusunda Bir Paylaşım	35
15	Poster Çalışmasına Örnek Bir Paylaşım	35
16	Harita örneği	36
17	Akıllı Tahtayla İlgili Paylaşım	37
18	Orman Haftası Konulu Pano Çalışması	37
19	Örnek Resim Paylaşımı	38
20	Video İle İlgili Bir Paylaşım	38
21	Karikatür Paylaşımı	39
22	Anlatımla İlgili Bir Paylaşım	40
23	Dramayla İlgili Paylaşım	40
24	Projeyle İlgili Paylaşım	41
25	Yaparak Yaşayarak Öğrenmeye Örnek	41
26	Günlük Planla İlgili Bir Paylaşım	42
27	Ders Notlarıyla İlgili Bir Paylaşım	42

28	Kaynak Paylaşımına Örnek	43
29	Hayatın İçinden Bir Paylaşım	44
30	Kültür Sanat Konulu Paylaşım	45
31	Belirli Günler İle İlgili Paylaşım	45
32	Doğal afetlerle İlgili Paylaşım	46
33	Eğitim Bilim Konusunda Paylaşım	46
34	Tecrübe Deneyim Konulu Bir Paylaşım	47

GRAFİKLER LİSTESİ

Tablo No		Sayfa No
	Türkiye’de 2016-2018 Arasında En Çok Kullanılan Sosyal Ağ Platformları	10
	Dünyada Sosyal Medya Kullanım Oranları	11
	Sosyal Medyayı Eğitim Sürecinde Kullanma Oranı	48

EKLER LİSTESİ

Ek No		Sayfa No
1	Sosyal Medyanın Eğitsel Amaçlı Kullanımı Görüşme Formu	67-68
2	ÖZGEÇMİŞ	69

--

I. BÖLÜM

GİRİŞ

1.1. PROBLEM DURUMU

Dünya üzerinde hızla değişen ve gelişen teknolojinin sirayet etmediği hiç bir alan yoktur ki eğitim bunun dışında kalsın. Gelişen teknoloji ile birlikte eğitim öğretim sürecinde birçok uygulama boyut değiştirmiş ve bu sürece sosyal medya, sosyal ağ dediğimiz bir takım değişkenler dâhil olmuştur. Sosyal ağ kullanımı günlük bir rutin ve norm haline almıştır. Kullanıcılar sosyal medyaya bağlanarak farklı fikirlerden yararlanarak, bilgi ve deneyim elde etmeyi amaçlamaktadır (Dar & Shah, 2013). Sosyal medya, sosyal ağ ve bunların eğitimde kullanılması durumuna bakıldığı zaman bu alanda yapılan çalışmalar çok çeşitli olmamakla birlikte sınırsız da değildir. Kısa bir literatür taraması yapıldığı zaman bu alanda yapılan çalışmaların amaç itibari ile birkaç başlıkta toplandığını görmek mümkündür. Bunlar; sosyal medyayı eğitim sürecinde kullanma konusundaki öğretmen görüşleri, öğretmen adaylarının medya okuryazarlık düzeylerini ve sosyal ağ kullanım durumlarını belirleyerek aralarındaki ilişkiyi incelemek, sosyal medyanın bireye yüklediği son misyonu belirlemek, Sosyal bilgiler öğretmenlerinin eğitimde sosyal medya kullanma düzeylerini belirleme vb. gibi başlıklarda toplanmıştır. Bu çalışmanın amacı da Sosyal bilgiler öğretmenlerine yönelik oluşturulan sosyal medya platformlarının incelenmesidir. Sosyal bilgiler öğretmenlerinin bu platformlarda neler paylaştığı, neleri tartıştığı, alan ile ilgili neler ortaya koydukları incelenecektir.

Eğitimde teknolojinin en iyi şekilde kullanılabilmesi için alanında yetkin ve donanımlı öğretmenlere ihtiyaç vardır. Bunun için de çağın gerekliliği olan medya okuryazarlığı, dijital okuryazarlık ve iletişim teknolojileri gibi konularda yetkin öğretmenler yetiştirilmeli ki onlarda bu becerilere sahip donanımlı öğrenciler yetiştirebilsinler. Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programına bakıldığı zaman öğrencilere kazandırılmak istenen yetkinlikler arasında; bilim ve teknolojiye temel yetkinlik, dijital yetkinlik gibi özelliklerin yanında birde dijital okuryazarlık ve medya okuryazarlığı gibi beceriler kazandırılmak istenmektedir. Bunların yapılabilmesi için ise öğretmenlerin bu alanlarda yeteri kadar

bilgi ve beceriye sahip olması gerekmektedir. Eğitim fakültelerinin öğretmen yetiştirirken yaptıkları uygulamalar bir tarafa gelişen teknoloji ile birlikte oluşturulan sosyal medya platformlarında bir araya gelen öğretmenlerin alan içinde olan gelişmeleri anında paylaşmaları, bilgi alışverişinde bulunmaları ve alanda yetersiz kaldıkları konularda bu platformlardan faydalanmaları da teknolojinin sağlamış olduğu önemli bir ayrıcalık haline gelmiştir.

Bilimsel ve teknolojik gelişmenin sağladığı yeni imkânlarla hızlanan toplumsal değişimin geldiği son aşama küresel bilgi toplumdur. Toplumsal değişimin daha önceki aşamaları gibi, küresel bilgi toplumu da birçok kurumla birlikte “geleneksel” eğitim sistemini ve öğretmenlik mesleğini değişime zorlamaktadır (Özcan, 2011). Bu değişime ayak uydurulması zaruri bir hal almaya başlamıştır. Çünkü sosyal medya üzerinde oluşturulan ağlar her kültür ve her kesimden insana hitap edecek derecede çeşitlenmiştir. Her ne kadar uzak durulmaya çalışılsa da hayatın akışı içinde bir noktada mutlaka kesişir duruma gelmiştir. Bütün bu gelişim içinde eğitim-öğretim, öğretmen, öğrenci gibi kavramların bu gelişimden nasibini almaması düşünülemez. Bunların yanında sosyal medyanın öğrenen üzerindeki etkisi dikkate alındığı zaman öğrenme ortamlarını düzenleyenlerin bu etkiyi dikkate almamaları söz konusu olamaz. Bu durumda hem eğitmenlerin hem de planlayıcıların sosyal medyayı tanımaları, eğitimi desteklemek ve çeşitlendirmek amacıyla kullanmaları önem arz etmektedir. Sosyal medya ortamlarından Blogger ve Facebook yaygınlığı, kullanım kolaylığı ve ücretsiz olması nedeniyle büyük bir öneme sahiptir. Gonzales & Vodicka (2010) tarafından yapılan çalışmada eğitim amaçlı kullanılacak sosyal ağlar kullanışlı, yararlı, ücretsiz kişisel öğrenme ağları olarak nitelendirilmiş ve bu ağlara ilişkin yaptıkları sıralamada Twitter’ı birinci sırada ifade ederken Facebook’u ikinci Blogger’ı da üçüncü sıraya yerleştirmişlerdir (Akt. Sarsar, Başbay & Başbay, 2015).

Bütün bunlar dikkate alındığı zaman öğretmenlerin teknolojiyi yeteri ölçüde kullanmaları, eğitim-öğretim sürecine dâhil etmeleri büyük önem taşımaktadır. Öğrencilerine sosyal medya üzerinden ödevler, projeler vermesi öğrencileri de farklı bir ortamda birleştirecek ve ev ödevleri dışında olan ayrı ve yeni işler yapabileceklerdir.

Öğrenciler farklı bir platformda fikir alışverişinde bulunabilecek ve tartışma ortamı oluşturabileceklerdir. Bu oluşum yaşam boyu öğrenme felsefesine olumlu etkide bulunacaktır. Aynı zamanda eğitim sürecinde sosyal ağlardan ve teknolojiden faydalanan bir öğretmenin iş yükü büyük oranda azalacaktır. Sosyal medya platformlarında yapılan işler, paylaşılan bilgiler hem öğretmenin ve hem de öğrencinin hayal gücünü geliştirecek daha engelsiz ve sınırsız düşünmesini sağlayacaktır. Özetlemek gerekirse, işbirlikli öğrenme, araştırma, sorgulama, tartışma becerileri, eleştirel düşünme ve problem çözme becerilerini desteklemek için Facebook etkili bir şekilde materyalleri (video dosyaları, ses dosyaları, resimler, kelime işlemci, tablolama, sunu, veritabanı ve diğer türdeki belgeleri içeren web siteleri) paylaşmak, gündelik olayları, haberleri, kişileri veya grupları takip etmek, tartışma ortamlarına dâhil olmak için kullanılabilir (Gülbahar, Mardan ve Kalelioğlu, 2010). İnternet hayatımızın birçok alanına girmiş durumdadır. Son dönemlerde sosyal ağ olarak ifade edilen oluşumlarda yoğun bir şekilde kullanıldığını Ellison ve Boyd (2013) şu şekilde ifade etmektedirler:

Sosyal ağ siteleri, endüstriyel patlamaları başlatan “Web 2.0” fenomeninin ortaya çıkışıyla su yüzüne çıkan bilgisayar dolayımı bir türdür ve bu yüzden “sosyal medya” olarak adlandırılan araçların bir kategorisidir. “Sosyal medya”yı kategori olarak önemli hale getiren şey teknoloji değil, milyonlarca insanın bu teknolojiyi bir araya gelmek, bilgi paylaşmak ve sosyalleşmek için kucaklamasına zemin hazırlayan sosyo-teknik dinamiklerdir. Sosyal ağ siteleri, sosyal medyanın, iletişimdeki sınırları azaltan, kimlik bilgisi sergilemeyi kolaylaştıran ve benzer düşüncede bireylerin kolaylıkla ortak bir mekânda buluşmasını sağlayan; böylece de kullanıcıların sosyal olarak uygun etkileşimleri geliştirmelerine olanak tanıyan bir türü haline gelmiştir (Ellison & Boyd, 2013:9).

Başka bir tanımda ise sosyal ağlar; bireylerin sınırlı belirlenmiş bir alanda diğer bireylere karşı yarı/açık profil oluşturmasına, bağlantıda bulunduğu kullanıcıların listesini açıkça vermesine, diğer kullanıcıların sistemdeki listelenmiş bağlantılarını görmelerine ve aralarında dolaşımda bulunmalarına izin veren internet

tabanlı hizmetlerin tamamı olarak ifade edilmektedir (Büyükşener, 2010). Kullanıcılar sosyal ağ platformlarını farklı amaçlar için kullanabilmektedirler.

Örneğin; tecrübeli hocalardan yardım almak, işbirliği sağlayarak öğrenmek, eleştirel bakış açısı kazanmak, hızlı bir şekilde ve daha fazla bilgiye ulaşmak gibi amaçlar için kullanılabilir. Sosyal ağ kullanımının bu kadar geniş bir yelpazesinin olduğu ortaya konulmuşken eğitim-öğretim sürecinde kullanılması kaçınılmaz bir hal almıştır. Sosyal ağlar eğitim içinde yer alan öğrenci ve öğretmenler için büyük bir ilgi odağı haline gelmiştir. Durum böyle olunca Sosyal Bilgiler gibi güncel durumlarla ilgilenen bir dersin sosyal medyadan ve sosyal ağlardan bağımsız olması düşünülemez. Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin sosyal medyada oluşturdukları platformlarda eğitim öğretim sürecini destekleyici ne gibi faaliyetlerde buldukları da büyük merak arz etmektedir. Bu da çalışmanın önemini artırmaktadır. Sosyal Bilgiler sosyal bilimlerden elde ettiği verileri düzenleyip, öğrenciye uygun hale getirip ve öğrencilerin bunları kullanarak, gerçek hayata uyum sağlaması, sorunlara çözüm yolu bulması ve bunun yanında birçok bilgi, beceri ve tutum kazanmasını amaçlayan bir ders ya da vatandaşlık eğitimi programı olarak tanımlanabilir. Sosyal bilgiler denildiği zaman özellikle verilen ilk cevaplar arasında “vatandaşlık bilinci yaratma” gelir. Sosyal bilgilerin 2005 yılına kadar bir ünite coğrafya, bir ünite vatandaşlık ve bir ünite de tarih konuları olarak yapılandırılması da bu tanımın yapılmasını doğal kılmaktadır. Ancak sosyal bilgilerin bu üç disiplinden fazlası olduğunun anlatılabilmesi için sosyal bilgilerin temellerinin ve onu oluşturan sosyal bilim dallarının tanınması gerekmektedir. Sosyal bilgiler terimi ilk defa 1916 yılında Amerika Birleşik Devletleri’nde (ABD) ortaya atılmıştır. Sosyal bilgilerin sosyal bilimlerle iç içe olmasından ötürü birçok tanımı mevcuttur. Aşağıda bu tanımların birkaç örneği verilmiştir:

- Sosyal bilgiler, toplumsal gerçekle kanıtlamaya dayalı bağ kurma süreci ve bunun sonunda elde edilen dirik bilgilerdir (Sönmez, 1997).
- Sosyal bilgiler vatandaşlık eğitiminde öğretim amacı sosyal bilimler ve beşeri bilimlerin kaynaştırılmasıdır (Barr, Barth ve Shermis, 1978).
- Sosyal bilgiler bireyin toplumsal var oluşunu gerçekleştirebilmesine yardımcı olması amacıyla Tarih, Coğrafya, Ekonomi, Sosyoloji, Antropoloji, Psikoloji, Felsefe, Siyaset bilimi ve Hukuk gibi sosyal bilimleri ve Vatandaşlık bilgisi

konularını yansıtan; öğrenme alanlarının bir ünite ya da tema altında birleştirilmesini içeren; insanın sosyal ve fiziki çevresiyle etkileşiminin, geçmiş, bugün ve gelecek bağlamında incelendiği; toplu öğretim anlayışından hareketle oluşturulmuş bir ilköğretim dersidir (MEB, 2005).

- Sosyal bilgiler, sosyal ve beşeri bilimleri vatandaşlık yeterliliklerini geliştirmek amacıyla kaynaştıran bir çalışma alanıdır. Okul programı içinde Sosyal bilgiler; antropoloji, arkeoloji, din ve sosyolojinin yanı sıra beşeri bilimler, matematik ve doğa bilimlerden kendine mal ettiği içerik üzerinde sistematik ve eş güdümlü bir çalışma sağlar.

Sosyal bilgiler; kavrayış düzeyleri gözetilerek sosyal (beşeri) bilimleri gerçek hayat ve yaşanan toplumla ilgili seçilmiş konularına yer veren bir derstir (İnan, 2014). Sosyal bilgiler, kritik sosyal konulara da vatandaşlık becerilerinin uygulaması amacıyla, sosyal ve beşeri bilimler kavramlarının disiplinler arası bir yaklaşımla kaynaştırılmasıdır (Barth, 1991; Akt: Öztürk, 2012).

Sosyal Bilgiler; ilköğretim okullarında iyi ve sorumlu vatandaş yetiştirmek amacıyla, sosyal bilimler disiplinlerinden seçilmiş bilgilere dayalı olarak, öğrencilere toplumsal yaşamla ilgili temel bilgi, beceri, tutum ve değerlerin kazandırıldığı bir çalışma alanıdır (Erden, 1997). Bu tanımlarda da olduğu gibi Sosyal Bilgilerin kazandırmak istediği birçok beceri sosyal ağlar üzerinde oluşturulan platformlarda desteklenmeye çalışılmaktadır.

1.2. PROBLEM CÜMLESİ

Bu çalışmanın problem cümlesi: “*Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin sosyal medya platformlarından olan Facebook’dan yararlanma düzeyleri nasıldır?*” şeklinde belirlenmiştir.

1.3. ALT PROBLEMLER

Problem cümlesine bağlı olarak bazı alt problemler ortaya çıkmaktadır. Bunlar;

Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin sosyal medya platformlarından

1. Ölçme ve değerlendirme konusunda yararlanma düzeyleri nasıldır?
2. Materyal araç-gereç konusunda yararlanma düzeyleri nasıldır?

3. Strateji yöntem ve teknik konusunda yararlanma düzeyleri nasıldır?
4. Planlama konusunda yararlanma düzeyleri nasıldır?
5. Mesleki gelişim ve iş birliği konusunda yararlanma düzeyleri nasıldır?
6. Güncel, gündem ve diğer konularda yararlanma düzeyleri nasıldır
Şeklinde belirlenmiştir.

1.4. ARAŞTIRMANIN AMACI

Bu çalışmada Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin sosyal medyayı nasıl kullandıkları ve eğitsel yönden yaklaşımlarının belirlenmesi amaçlanmaktadır. Konu edilen sosyal medya ağlarının içeriğinde eğitim ve öğretim sürecine ne gibi katkılar sağladığı belirlenmeye çalışılacaktır. Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin bu ağlardan faydalanma durumları incelenecektir. Sosyal Bilgiler ders içeriği ve ilgilendiği konular göz önüne alınacak olursa, bu çalışmanın amacının daha net anlaşılacağı görülecektir.

1.5. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ

Dün, bugün ve gelecek bağlamında ele alındığı zaman teknolojinin hayatımıza getirdiği kolaylıklar göz ardı edilemeyecek kadar çok ve önemlidir. İnternet insan hayatına girdiği günden beri dünya adeta küresel bir köy konumuna gelmiştir. Bilgi, belge, doküman ve haber kaynaklarına erişim sadece tek bir tuşa bakar olmuştur. Durum böyle iken bireyi yetiştirirken ona bazı özellikler kazandırmak zaruri bir hale gelmiştir. Bu konuda en büyük sorumluluk da öğretmenlere düşmektedir. Teknolojiyi doğru, verimli ve aktif kullanmak gibi becerilere sahip bireyler yetiştirme sorumluluğu onlara verilmiştir. Bunu yapabilmek için öncelikle öğretmenin bir takım bilgi, beceri ve donanıma sahip olması gerekir. Son dönemlerde internet ağları üzerinden birçok sosyal medya platformu ortaya çıkmıştır. Bu platformlar birçok amaca hizmet eder fonksiyonda olabildikleri gibi tek bir konu içinde oluşturulabilirler. Sosyal medya platformları kendisini oluşturan takipçi topluluğunu azımsanmayacak derecede etkilemekte ve yönlendirmektedir. Bu ortamlarda paylaşılan resim, video, haber, bilgi, doküman gibi unsurlara erişim daha kolay hale gelmiştir. Eğitim-öğretim içerikli kurulan platformlarda ise farklı birçok paylaşım yer almaktadır. Bu paylaşımlar şüphesiz ki öğretmenler ve öğrenciler için önem arz etmektedir. Bu çalışmada da amaç Sosyal Bilgiler dersi için oluşturulan sosyal medya platformlarında neler paylaşılıyor, en çok hangi içeriklere yer veriliyor, sosyal

bilgiler öğretmenleri bu platformlardan nasıl faydalanıyorlar bunları ortaya koymaktır. Bu alanda yapılan bazı çalışmalar;

Şimşek (2015), “*Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Eğitimde Teknoloji Kullanımına İlişkin Tutum ve Görüşlerinin İncelenmesi*” adlı yüksek lisans tezinde; Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Eğitimde Teknoloji Kullanımına İlişkin Tutum ve Görüşlerinin İncelenmesi hedeflenmiştir. Bu çalışmada teknolojiye yönelik tutum üzerinde cinsiyet, sınıf düzeyi ve mezun olunan lise türü bakımından anlamlı bir farklılık olmadığını ancak; öğretim üyelerinin derslerde teknolojik araç-gereç kullanma durumları, sınıfların teknolojik donanım durumları, derslerde internete bağlanma durumları üzerinde tutumun etkili olduğunu ve bu bulguların eğitim kurumlarının alt yapı yetersizlikleri ve öğretmenlerin donanımlarının yetersiz olmasından kaynaklandığını ortaya koymuştur. Feyzioğlu (2016), “*Eğitimde Sosyal Medyanın Kullanılmasına İlişkin Okul Yöneticileri ve Öğretmenlerin Görüşleri*” adlı yüksek lisan tezinde okul yöneticilerinin ve öğretmenlerin eğitimde sosyal medyanın kullanılmasına ilişkin görüşleri; “cinsiyet, branş, yaş, kıdem, görev” değişkenleri bağlamında incelenmiştir. Araştırmanın bulgularında, sosyal medyanın eğitimde kullanılmasına dair düşüncelerde “cinsiyet” değişkenine göre bayan eğitimciler lehine istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık bulunmuş, diğer değişkenlere göre ise anlamlı bir fark bulunmamıştır. Yaylak (2017), “*Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Eğitimde Sosyal Medyayı Kullanım Düzeyleri ve Görüşleri*” adlı doktora tezinde, Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin eğitimde sosyal medya kullanma düzeylerini ve buna yönelik görüşlerini ortaya koymaktır. Bu çalışmada da yine Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin sosyal medya platformlarından olan Facebook’u kullanma durumları incelenmiş. Bu konuda yapılan diğer çalışmalardan hangi değişkenlere göre farklılık ortaya koyacağını incelemek amaçlanmıştır.

1.6. ARAŞTIRMANIN SINIRLILIKLARI

1. Araştırma, 2018-2019 eğitim öğretim yılında Türkiye’de üye sayısı en çok olan Sosyal Bilgiler Zümresi facebook grubu ile sınırlıdır.
2. Araştırma, 4 Şubat 2019 – 4 Mayıs 2019 tarihleri arasında üye sayısı en çok olan Sosyal Bilgiler Zümresi grubu ile sınırlıdır.

1.7. VARSAYIMLAR

1. Araştırmaya dâhil olan Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin azami düzeyde internet ve sosyal medya kullanabildikleri varsayılmıştır.
2. Araştırmaya katılan Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin görüşme formunu samimi ve içten cevapladıkları varsayılmıştır.

1.8. TANIMLAR

İnternet: Dünya üzerinde milyonlarca bilgisayar ağının birbirleri ile ortak bir protokol çerçevesinde iletişim kurmasını ve birbirlerinin kaynaklarını paylaşmasını sağlayan ağlardır. Başka tanıma göre internet; TCP/IP protokolünü tanıyan ağların oluşturduğu büyük bir ağıdır (Tekin ve Şahbaz, 1998).

Sosyal Medya: Sosyal medya zaman ve mekân kısıtlaması olmadan, paylaşımın, tartışmanın esas olduğu bir iletişim şeklidir (Vural ve Bat, 2010).

Sosyal Ağ: Öncelikle ağ; bilgisayar ve iletişim cihazlarını, küçük veya büyük coğrafik alanlarda kablo veya radyo dalgaları gibi veri iletim ortamlarını, belirli kurallar çerçevesinde sağlayan sistem (Kuzu, 2009). Sosyal ağ ise, bireylerin kendilerini tanımlayarak internet ortamında bazı sembollerini kullanarak diğer insanlarla iletişime geçmesidir diye tanımlanabilir.

II. BÖLÜM

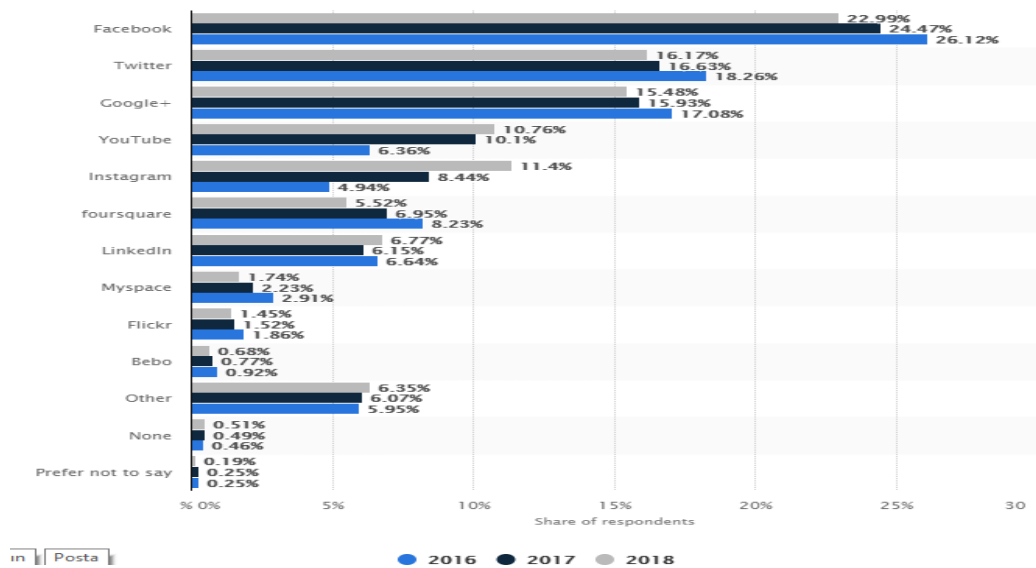
KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. SOSYAL MEDYA KAVRAMI

Kaynak taraması yapıldığı zaman, sosyal medya ile ilgili net bir tanım mevcut değildir. İnternet, sosyal medya ve sosyal ağ kavramlarına bir bütün olarak bakmak bu durumu açıklamak için daha anlaşılır bir yol olabilir. Buradan hareketle sosyal medyanın nasıl ortaya çıktığı ve içeriğinin ne olduğunu anlamaya çalışmak daha kolay olacaktır. İnternet birçok ağın birleştirilmesi sonucu oluşmuştur. 1969 yılında ABD savunma bakanlığı ve bazı üniversiteler arasında oluşturulup kullanıma giren bu ağ ARPANET adını almış ve haberleşme protokolü olarak da TPC/IP kullanmıştır. ARPANET, zamanla gelişerek günümüzdeki İNTERNET halini almıştır(Yarman ve Erten, 2000).Ülkemizde ise internet 1993'ten beri bağlıdır. 1990'lı yıllardan bu yana internetin gelişip yayılması ile sosyal medya da kendini göstermeye başlamıştır. Sosyal medya öyle bir oluşumdur ki aynı zamanda bir tv, radyo, gazete, banka, okul, alışveriş merkezi ve insan ile ilgili olan ne varsa hepsi olabilmektedir. Bunu sağlayan şey işte internet dediğimiz birçok bilgisayarı birbirine bağlayan bu karmaşık ağ sistemidir.

Sosyal ilişkiler, binlerce yıl boyunca yalnızca yüz yüze iletişime dayalı olmuştur. Fakat teknoloji, bilgiyi yaymanın farklı yollarını(kilise çanları, yangın sinyalleri, kitaplar, megafonlar, radyo, televizyon) ve uzak mesafedeki kişiler arasında iletişim kurma yollarını(mektuplar, telgraflar, telefon görüşmeleri) icat ederek bu durumu değiştirdi. Günümüzde, çevrimiçi sanal dünyalarda yaşamak gibi etkileyici bir olasılığa ek olarak, gerçekten kayda değer olmakla birlikte, şimdiden halkın tabanına yayılan diğer iletişim ve etkileşim türlerinden de faydalanıyoruz: birkaç yıl öncesine kadar var olmayan teknolojileri kullanarak birbirimize metin mesajları atıyor, e-postalar gönderiyor, anlık iletiler yolluyor, bloglar oluşturuyor ve Twitter, Google, Youtube ve Facebook yoluyla iletişime geçiyoruz (Cristakis & Fowler,2012).

Sosyal medya kişiye çevrimiçi ve çevrimdışı olarak birçok ortam sunmakla birlikte yazılı ve görsel olarak da kendini ifade edeceği platformlar sunmaktadır. Flickr, youtube, MySpace, facebook, twitter gibi birçok sosyal ağ insanlara dünyayı daha yakından görme, bilme ve tanıma imkânı sağlamaktadır. Kişiler bu ortamlarda kendilerine özel profiller oluşturarak mevcut kişiler ve yeni kişilerle etkileşime geçebilmektedirler. Bu ağlar gün geçtikçe büyüyüp gelişmeye devam etmekle birlikte gelişimi kişilere sürekli yeni imkânlar sunmaktadır. Facebook, MySpace, Friendster, Youtube ve Flickr gibi araçlar, ilk olarak kişisel bilgi, video, içerik ve fotoğraf paylaşımı için ortaya çıkmıştır. Eğlence, sosyalleşme ve kişisel amaçlar için kullanılan bu araçlar, bilgiye hızlı, kolay ve ucuz yoldan erişim sağladığı için zamanla meslekî amaçlar doğrultusunda da kullanılmaya başlanmıştır (Kilis, Rapp ve Gülbahar, 2014). Bu platformların içeriğini kişiler kendilerine göre oluşturmakta ve diğer kullanıcılara sunmaktadır. Bu yapılar insanlar arasındaki iletişimi ve etkileşimi olduğu yerden alıp üçüncü bir boyuta taşımıştır. Bu durumda sosyal ağ, sosyal medya denildiği zaman birden çok ve en az iki kişi arasında yaşanan her türlü ilişki ve etkileşim gelmeye başlamıştır. Yukarıda sayıp döküldüğü gibi birçok sosyal ağ platformu mevcuttur.

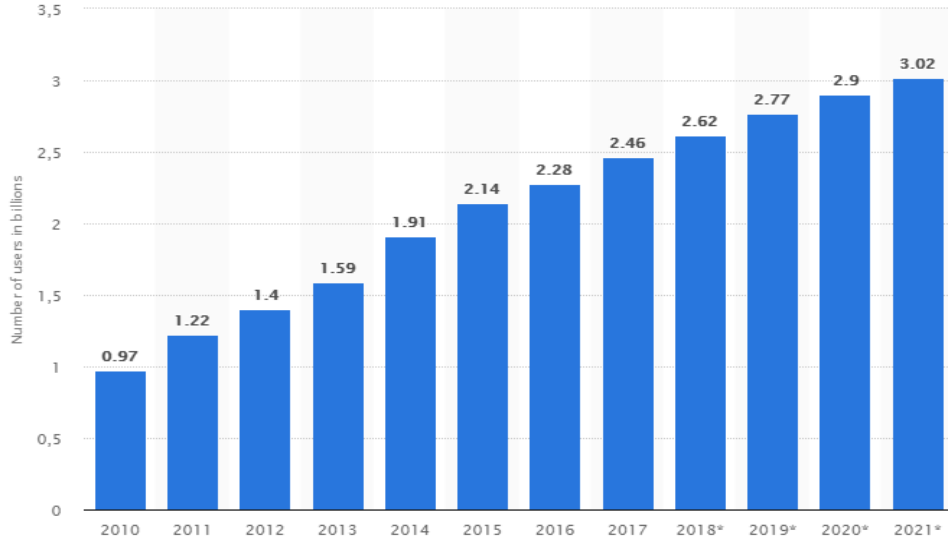

Grafik 1. Türkiye’de 2016-2018 Arasında En Çok Kullanılan Sosyal Ağ Platformları
[\(https://www.statista.com/statistics/272014/global-social-networks-ranked-by-number-of-users/\)](https://www.statista.com/statistics/272014/global-social-networks-ranked-by-number-of-users/)

Bu istatistik, 2016 yılının üçüncü ve dördüncü çeyreği itibarıyla Türkiye'deki sosyal ağ penetrasyonunu göstermektedir. En popüler sosyal ağ, kullanımı yıllara göre azalmış olarak görülse de hala facebook'tur. Genel olarak, nüfusun yüzde 60'ı aktif sosyal medya kullanıcısıdır.

2.2. SOSYAL AĞLAR

İletişimin sınırsız ve engelsiz bir boyuta ulaştığı bu yüzyılda insan ilişkileri de sınırlı tanım ve şekillerden çok daha çeşitli ortamlara taşınmış haldedir. Yaşanan teknolojik gelişmeler de bunu destekler niteliktedir. Dünyanın herhangi bir yerinde yaşanan olayın yaşanan yerde kalma durumu ortadan kalkmıştır. Bu da sosyal, siyasal ve ekonomik olarak da her alanda sınırları ortadan kaldırmıştır. Küreselleşme deyimini tam da bu gelişmelerin tanımı olarak karşımıza çıkmaktadır. Sanal bir iletişim ortamı olan sosyal medya en geçtikçe daha çok yaygınlaşmaktadır. Birçok kullanıcı için gün içinde gerekli olan herhangi bir ihtiyaç durumuna gelmiştir. Durum böyle olunca her milletten her dilden bireyler aynı ortamda iletişim kurma imkânını elde etmiştir. Sosyal ağlar bütün oluşumların yanında ilk önce bireylerin iletişim anlayışını değiştirmektedir. Sosyal ağ denilen şey insanları bir araya getiren herhangi bir internet tabanlı site veya servistir denilebilir. Dünyada en çok Facebook, Twitter, YouTube, MySpace, Instagram vb. gibi sosyal ağlar kullanılır. Sosyal ağlar birçok paylaşım için kullanıldığı gibi eğitim için de kullanılmaktadır. Grafik 2'de dünya genelinde kullanılan sosyal ağların istatistikleri verilmiştir.

© Statista 2019

Grafik 2. Dünyada Sosyal Medya Kullanım Oranları

(<https://www.statista.com/statistics/278414/number-of-worldwide-social-network-users/>).

Bu istatistik, 2010'dan 2016'ya kadar dünya çapındaki sosyal medya kullanıcılarının sayısını 2021'e kadar olan projeksiyonlarla göstermektedir. 2019'da, dünya genelinde yaklaşık 2.77 milyar sosyal medya kullanıcısının, 2017'de 2.46 milyardan fazla olacağı tahmin edilmektedir. Kullanım oranlarının bu denli yüksek boyutlara ulaştığı ve yükselmeye devam edeceği sayılarla ortaya konulan bu ağların kullanım alanlarının da genişleyeceğini tahmin etmek elbette zor olmayacaktır. En çok kullanılan sosyal ağ sitelerinden bazılarını sıralamak gerekirse;

2.2.1. Facebook

Kullanıcıları arasında iletişimi sağlamak için kurulmuştur. MySpace ve Friendster gibi sitelere benzer fakat daha çok üniversite öğrencileri arasında popülerdir. Facebook kullanıcıları birbirine bağlamak, iletişim kurmalarını sağlamak için kurulmuştur. Daha çok üniversite çağındaki bireyler arasında yaygındır. Facebook kullanıcılarının birbiriyle fotoğraf, video, bilgi ve diğer içerikleri paylaşmasını sağlar. 4 Şubat 2004'te Harvard Üniversitesi'nde Mark Zuckerberg'in öncülüğünde Eduardo Saverin, Dustin Moskovitz ve Chris Hughes tarafından kurulan Facebook'un bugün 1,2 milyarı aşkın aktif kullanıcısı vardır.

Facebook, önceleri sadece Harvard öğrencilerinin kullanımına açıldı. Daha sonra ağ içine liseler ve bazı büyük şirketler de katıldı. 11 Eylül 2006 tarihinde ise bazı yaş sınırlandırmaları olmakla birlikte, herkese açıldı. Ücretsiz olan Facebook'u kullanmak için sadece geçerli bir e-posta adresine sahip olmak yeterlidir. Bugün Facebook 50 dilde hizmet vermektedir (Özutku, Küçükyılmaz, Çopur, Sığın, İter ve Arı, 2014). Facebook eğitim-öğretimde özellikle grup ödevleri, ders kaynaklarının paylaşımı ve ders duyuruları başta olmak üzere benzeri birçok noktada destekleyici olarak kullanılabilir. Öğrenci ve öğretmenler facebook'u ders materyallerinin, ders için önemli olabilecek web linklerinin, dersle ilgili videoların gönderilmesi için kullanabilir. Facebook'a erişim akıllı telefonlar ve tabletler sayesinde parmaklarımızın ucuna kadar gelmiştir. Bu sebeptir ki öğretmenlerin facebook'u eğitim amacı ile kullanmaları öğrencileri de bu amaca yönlendirecek kullanım zararlarından az da olsa uzaklaştırır.

Görsel 1. Facebook Ana Sayfa Görüntüsü

2.2.2. MySpace

Chris DeWolfe ve Tom Anderson tarafından 2003 yılında Amerika'da kurulmuştur. MySpace, sanal ortamda kullanıcı denetiminde iletişim ve arkadaşlık kurulabilen; kişisel profillerin, blogların, grupların, resimlerin, müzik ve videoların barındırılabilceği bir sosyal iletişim web sayfasıdır (Sanlav, 2014). MySpace daha çok müzik ve eğlence içeriklerini barındırır. Bu ağın eğitimde kullanılması düşüncesi derleri daha dikkat çekici ve eğlenceli hale getireceği düşüncesi ile güçlenmektedir.

Görsel 2. Myspace Ana Sayfa Görüntüsü.

2.2.3. Ning

İnsanlar ve kuruluşlar için özel sosyal ağlar oluşturmak için çevrimiçi bir platformdur. Ning, Marc Andreessen ve Gina Bianchini tarafından ortak olarak kurulmuş ve Ekim 2005'te piyasaya sürülmüştür. 2011'in aralık ayında Mod Media Corporation tarafından satın alınmıştır. Kullanıcıların kendi sosyal medya sitelerini kurması temeline dayanan NING; arkadaşlık sitesi, video sitesi ya da fotoğraf sitesi şeklinde kurulabilir ve bu siteler kolay bir şekilde birkaç dakika içinde yayımlanabilir.

Görsel 3. Ning Ana Sayfa Görüntüsü.

2.2.4. LinkedIn

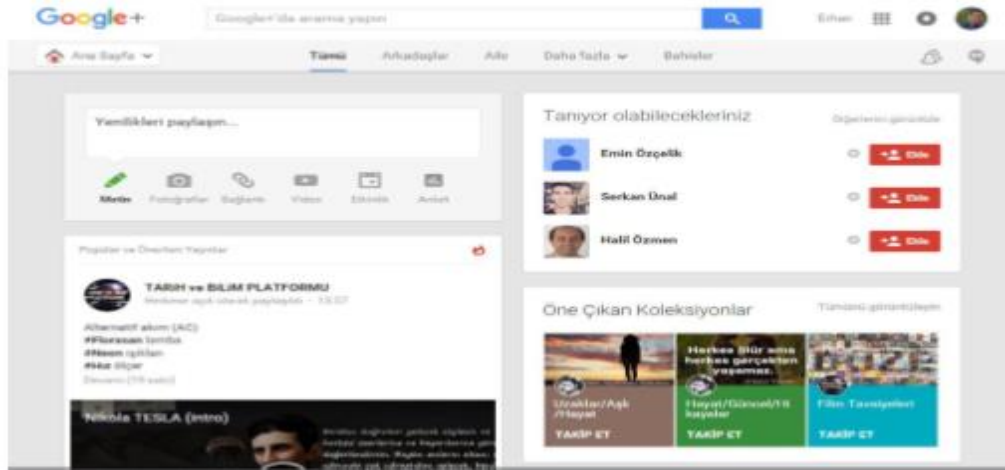
İş dünyasındaki kişilerin diğer kişilerle iletişim kurmasını ve bilgi alışverişi yapmasını amaçlayan profesyonel sosyal paylaşım platformudur. Aralık 2002’de kurulan LinkedIn’in web sayfası 5 Mayıs 2003’te kullanıma açıldı. Profesyonel fırsatları, iş anlaşmalarını ve yeni girişimleri keşfetme, CV paylaşma ve iş haberleri edinme olanakları sağlar (Eraslan ve Eser, 2015). Dünya çapındaki 200 ülke ve bölgede, 300 milyonu aşan üyesiyle dünyanın en büyük profesyonel sosyal iletişim ağıdır (Sanlav, 2014). Halka açık olan şirket, farklı alanlara yönlendirilmiş iş modeli ile abonelikler, reklam satışları ve işe alma çözümlerinden gelir elde etmektedir.

Görsel 4. LinkedIn Ana Sayfa Görüntüsü.

2.2.5. Google+

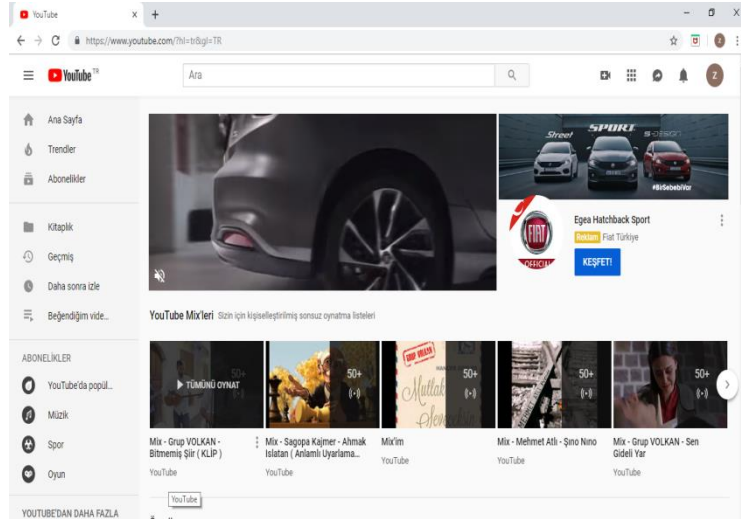
Kurucusu olan google tarafından yönetilen sosyal ağ ve kimlik doğrulama hizmeti 28 Haziran 2011 tarihinde duyurulan servis ilk dönemde davetiye sistemi ile üye kabul etmiş, 20 Eylül 2011 gününden itibaren ise siteye üyelikler gerçek adını kullanmak şartıyla 18 yaş ve üzeri herkes için açılmıştır. Yaratıcısı Vic Gundotra ve bradley Horowitz'dir. Google Buzz, Google Friend Connect ve Orkut'un ile birlikte Google'ın dördüncü sosyal ağ girişimidir.

Görsel 5. Google+ Ana Sayfa Görüntüsü.

2.2.6. Youtube

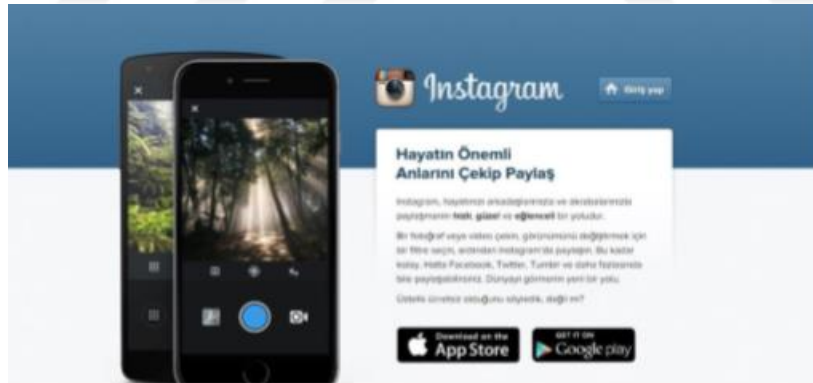
Chad Hurley, Steve Chen ve Jawed Karim isimli 3 eski PayPal çalışanı tarafından 2005 yılında ABD merkezli kurulmuş olan bir sosyal ağ sitesidir. Kullanıcılarına video yükleme ve diğer kullanıcıların yükledikleri videoları izleme imkânı sunmaktadır. İçerik konusunda herhangi bir sınırlama bulunmuyor. Yasalara uygun olmayan içerikler engelleniyor ve bazı içerikleri izleyebilmek için 18 yaşından büyük olunması gerekiyor (Ayan, 2016). Eğitimde sosyal medya kullanımının en sık göze çarpan uygulaması YouTube'dur. Bir sosyal medya aracı olarak eğitim sürecinde birçok şekilde kullanılabilir. Arama butonuna eğitimle ilgili bir şeyler yazınca birçok içerik sıralanmaktadır. Resimler, videolar, filmler, kısa anlatımlar gibi birden çok seçenek sunmaktadır. Bu verilerden ders ortamında ya da herhangi bir alanda erişmek mümkündür ve oldukça kolaydır. Eğitimciler kendilerine ait kanallar oluşturup anlattıklarını buraya yükleyebilmekte, her yere ve herkese ulaşabilmektedirler. Youtube başlı başına bir veri deryası haline dönüşmüş durumdadır.

Görsel 6. Youtube Ana Sayfa Görüntüsü

2.2.7. Instagram

Kevin Systrom ve Mike Krieger tarafından 2010 yılında ABD merkezli olarak kurulan bir sosyal ağıdır (Ayan, 2016). Sosyal medyada ücretsiz fotoğraf ve video paylaşma uygulamasıdır. Ekim 2010'da kurulduğunda, kullanıcılarına çektikleri bir fotoğraf üzerinde dijital filtre kullanma ve bu fotoğrafı Instagram'ın da dâhil olduğu, sosyal medya servisleri ile paylaşma imkânı tanımıştır.

Görsel 7. Instagram Ana Sayfa Görüntüsü.

2.2.8. Flickr

2004 yılında Ludicorp tarafından yaratılan ve 2005 tarihinde Yahoo tarafından satın alınan bir resim ve video barındırma web sitesi ve web hizmetleri paketidir. Şubat 2004'te Ludicorp tarafından geliştirilmiş ve Mart 2005'te Yahoo tarafından 35 milyon dolara satın alınmıştır. Flickr sadece dijital fotoğraf paylaşım aracı değil aynı zamanda çevrimiçi fotoğraf yönetim ve 8 milyon kullanıcı ile paylaşım aracıdır.

Flickr sosyal ağına mobil araçlarla fotoğraf yüklenebilir ve eğer paylaşım seçenekleri açık olursa bu fotoğraflar otomatik olarak gönderilebilir veya birkaç fare tıklaması ile diğer sosyal ağlara gönderilebilir (Gülbahar ve diğ. 2010). Flickr'ın sahip olduğu fotoğraf arşivi eğitimin her kademinde kullanılmaya müsaittir. Öğrenenler ve öğrenenler her türlü resmi elde edebildiği gibi paylaşa da bilirler. Grup kurma özelliği ile öğrenciler kendilerini sosyal bir ağın parçası olarak görebilir, resimler ve mesajlar yoluyla çevrimiçi öğrenmeleri gerçekleştirebilirler. Sanal müze turunun oluşturulması, kelimelerin öğretilmesi, dijital fotoğraf makinesinin kullanımının öğretilmesi, dijital öykü oluşturma ve boyamalar ile ilgili beyin fırtınasının yapılması örnek sınıf içi veya dışı etkinliklerden bazılarıdır (Alper, 2012).

Görsel 8. Flickr Ana Sayfa Görüntüsü.

2.2.9. WhatsApp Messenger

Akıllı telefonlar için geliştirilen, platformlar arası çalışma özelliğine sahip bir mesajlaşma ve arama uygulamasıdır. Brian Acton ve Jan Koum tarafından kurulmuştur. WhatsApp Messenger, SMS'e para vermeden mesaj alışverişi sağlayan bir çapraz platform mesajlaşma uygulamasıdır. Facebook tarafından 2014 yılında satın alınmıştır. Yükselen bir grafiğe sahip olan uygulama, WhatsApp Messenger iPhone, Black Berry, Android, Windows Mobile ve Nokia içinde kullanılabilir. WhatsApp; internet üzerinden mesajlaşma, video yollama, ses kaydı yollama, resim yollama, görüntülü konuşma gibi özellikler sunmaktadır. Reklam içeriği kullanmayan uygulama yenilikleri ile dikkat çekmektedir. Dünyada en sık kullanılan 2648. Sitedir. Sitede günlük geçirilen zaman 2 saat 15 dakikadır. Hindistan, Brezilya, ABD, Almanya ve Meksika'da yaygın kullanılmaktadır (Eraslan ve Eser, 2015).

Görsel 9. Whatsapp Messenger Ana Sayfa Görüntüsü.

2.3. SOSYAL MEDYANIN ÖNEMİ

Hızla ilerleyen iletişim teknolojileri insanların toplumsal hayatlarını da aynı hızda değiştirmektedir. Bunun en büyük etkenlerinden biride iletişim alanında bambaşka ortamlar yaratan ve sunan sosyal medya denilen yeni sanal ortamlardır. Sosyal medya insan hayatında öyle önemli bir yere doğru ilerlemektedir ki akla gelebilecek her türlü insan etkinliğini yönlendirme gücüne sahip duruma gelmiştir. Ekonomik, siyasi, sosyal, toplumsal her türlü davranış sosyal medyanın güdümünde kalmaktan kendini koruyamaz hale gelmiştir. Arkadaşlıklar, sohbetler, organizasyonlar hatta evlilikler bile sosyal medya kavramının boyunduruğunda kalmıştır. İnsan unsuruna bağlı her konuya bun kadar sirayet etmiş olan sosyal medya eğitim için de önemli bir hal almaya başlamıştır. Sosyal medya kapsamında anlam kazanan yeni iletişim platformları, öğrencilerin ödev yapma alışkanlıklarından kitap okuma alışkanlıklarına, serbest zaman değerlendirme alışkanlıklarından arkadaşlarla olan iletişim biçimlerine kadar gündelik yaşantıya ait ne varsa neredeyse hepsini değişime ve dönüşüme uğratmış durumda (Vatandaş, 2018). Bu nedendir ki, Manuel Castells, üstelik çok erken sayılabilecek bir zaman diliminde, bilgi çağının yeni dinamikleriyle şekillenen toplumu “Ağ Toplumu” olarak adlandırmıştır (Castells, 2013). Üzerine bu kadar şey söylenmesi ve gün geçtikçe de artarak söylenmeye devam ediyor olması sosyal medya ve sosyal kavramının ne kadar önemli olduğunu ortaya koymaktadır.

2.4. SOSYAL MEDYA VE EĞİTİM

Eğitim, çevre ayarlaması yoluyla kişinin davranışlarını istendik yönde değiştirme ve değerlendirme süreci olarak tanımlanabilir (Sönmez, 2017). Kasıtlı ve güdümlüdür. Bu süreçte hedef bireyin belirlenen hedefler doğrultusunda değiştirilmesidir. Eğitim aslında her aşamasında yeni şeyler öğrenip farklı durumlar deneyimleme ve keşifler yapılan uzun bir yolculuktur. Bu yolculuğun başlangıç durağı belli bir noktada başlar bunu biliriz fakat ne zaman biteceğini bilemeyiz. Çünkü eğitim tek bir ortamda olmadığı gibi tek bir şekilde de değildir. Hayatın her anı, her mekân eğitim ve öğrenme için zemin oluşturabilir. Bu yüzden ki eğitim formal ve informal olarak iki ana başlıkla belirlenip ve yine bunlarda kendi içinde örgün ve yaygın olarak ayırt edilmiştir.

Asıl önemli olan ve ele alınacak konu da şudur ki; değişen dünya ve ilerleyen teknoloji ile birlikte eğitim öğretim süreçlerinde ne gibi değişiklikler meydana geldiğidir. Bu gelişimlerin eğitim sürecine dâhil edilip kullanılması teknoloji ve eğitim arasındaki ilişkiyi ortaya koymaktadır. Değişen teknoloji ile birlikte eğitim ve öğrenme kavramı daha küresel bir ortama yani sanal âleme, sosyal medyaya taşınmıştır. Eğitimciler eğitim ve öğretim sürecine aracılık etmesi, geliştirmesi ve öğrenciler için aktif öğrenmeyi teşvik etmesi için sosyal medyayı eğitim sürecinde daha fazla kullanmaya başlamışlardır (Tess, 2013). Başka bir düşünceye göre de “Sosyal ağlar, eğitim bağlamında işbirliği, bilgi paylaşımı, ortak ilgi alanları, aktif katılım ve yansıtıcı düşünme gibi çeşitli avantajlar sağlar” (Mazman ve Usluel, 2009). Yeni iletişim teknolojileri insanlara, düşüncelerini ve eserlerini paylaşacakları olanaklar yaratan, paylaşım ve tartışmanın esas olduğu bir medya sunmaktadır. Sosyal medya olarak adlandırılan bu sanal ortam, kullanıcı tabanlı olmasının yanında kitleleri ve insanları bir araya getirmesi ve aralarındaki etkileşimi arttırması bakımından önem taşımaktadır (Vural ve Bat, 2010). Öyle ki gelecek yıllarda ne boyutlara ulaşacağını tahmin etmek oldukça zordur. Hem öğretmenler ve hem de öğrenciler için yeni ve farklı bir dünya meydana gelmiştir. Bununla birlikte eğitim ve öğretim o klasik tanımından ve sınırlı sayıda olan mekânlardan çıkmış farklı bir boyuta taşınmıştır. Eğitim-öğretim ortamlarında sosyal ağların uygulamaya geçirilmesinin; öğrenciler ve öğretmenler arasında daha etkili bir iletişim sağlayacağı, bunun yanında birbirlerini tanıma olanaklarının artacağı söylenebilir (Öztürk ve Talas, 2015).

Yani sosyal medya her alanı etkisi altına aldığı gibi eğitimi de teğet geçmemiş karşı konulamaz cazibesi ile sarıp sarmalamıştır. Durum böyle iken öğretmenler de bu minval üzere kendilerini geliştirmeli ve olabildiğince ayak uydurmaya gayret göstermelidirler. Sosyal ağlar üzerinde kurulan platformlarda öğretmenler paylaşılan içeriklerle eğitim sürecini daha aktif hale getirebilirler. Özellikle facebook üzerinde oluşturulan gruplarda yararlı olduğu düşünülen her türlü içerik paylaşılıp birçok kullanıcının hizmetine sunulmaktadır. İsterlerse öğretmenler sadece kendi branşlarına uygun homojen bir platform oluşturup kendi zümreleri ile iletişim ve paylaşım içinde de bulunabilirler. İçeriğini kendilerinin oluşturduğu bu platformlarda belirli bir gizlilik de oluşturabilirler. Sosyal ağlar özellikle örtük bilgi dediğimiz ve bürokratik sistemin bilgi transfer sistemiyle aktarılamayan bilgi türünün aktarılması için kullanılabilir. Örtük bilgiye ulaşmak özellikle okul gelişimi açısından önemlidir. Çünkü öğretmenlerin okulu geliştirmek için sahip oldukları fikirler, yenilikçi düşünceler bürokratik sistem içerisinde hayat bulamamaktadır (Özmen, Aküzüm ve Sünkür, 2012).

Sosyal medyanın göz ardı edilemeyecek önemli bir gerçeği, getirdiği kolaylık ve çeşitliliktir. Bilgiye ulaşmanın bu kadar kolay olmasını sağlayan bir oluşumun dikkate alınmaması kabul edilemez. Facebook bir anlamda da işbirliği yapmayı yani işbirlikli öğrenme, araştırma, sorgulama, tartışma, eleştirme, problem çözme gibi becerilerin gelişmesine katkı sağlamaktadır. Ayrıca materyal paylaşımı, resim, video ve ya haber paylaşımı içinde oldukça etkili bir ortamdır. Tartışmalara ve gruplara dâhil olma olanağı da sunmaktadır. Küreselleşen dünya ya da dünya artık küresel bir köy haline geldi gibi söylemlerin kaynağı işte tam olarak bu sosyal ağlardır. Sosyal medya her türlü bilgiyi dünyanın neresinde olursak olalım parmaklarımızın ucuna kadar getirmiş durumdadır. Hal bu iken eğitim sürecinde sosyal medyadan yararlanmamak imkânsız olacaktır. Bu durumda ortaya çıkan okuryazarlık kavramları içerisine birde internet- sosyal medya okuryazarlığı eklenmiş durumdadır. Öğretmenlerin de eğitim sürecine dâhil etmeleri gerekir. Aynı zamanda bu konuya hâkim olmalı ve doğru şekilde kullanmalıdırlar.

İnternet okuryazarlığı, internet üzerinde sunulan bilgi kümeleri arasından istenilen bilgiye ulaşabilme, içeriğin nasıl değerlendirilmesi gerektiği konusunda ne yapması gerektiğini bilebilme verilen bilginin nasıl sunulması gerektiğini bilme

olarak tanımlanabilir (Altun, 2005). İnternet ve sosyal medyanın eğitim sürecine dâhil edilmesi ve bütünleştirilmesi için temel anlamda bir yeterliliğe sahip olunması gerekmektedir. Yani bu yeni gelişen durumun öğrenme ve öğretme süreciyle bütünleşebilmesi için öğretmen ve öğrencilerinde bu durumlara adapte olması gerekir. Zira değişen ve gelişen teknoloji yeni öğrenme öğretme süreçlerini beraberinde getirdiği gibi öğretmen ve öğrencilere de yeni ve daha farklı roller yüklemiştir. İnternetin ortaya çıkması, yaygınlaşması, genişlemesi ve içerik olarak gün geçtikçe farklılaşması, yeni yeni olguların meydana gelmesi önlenemez bir gerçektir. Bundan sonra esas odaklanılması gereken onu hayatımıza entegre etme, değişen ve gelişen olguları yakından takip etmektir. Değişen dünyada gelişen ve önde giden ülkelerin duruma daha kolay adapte oldukları göz önünde bulundurulmalıdır. İnternet ve sosyal medyanın hayatın bir parçası olduğunu kabul etmeli ve her alan buna göre düzenlenmelidir. Bu durumda en büyük sorumluluk aslında eğitim planlayıcılarına ve de öğretmenlere düşmektedir. Tabi ki de bu kadarla sınırlı kalmayacaktır. Çünkü bu alan gün geçtikçe değişen ve gelişen bir alandır. Bunun sadece öğretmen ve öğrenci çabasıyla olmayacağı da oldukça açıktır. Bu sebepten dolayı öğretim politikaları ve programları buna göre düzenlenmelidir. Günümüz dünyasında ilerleyen ve gelişen teknoloji beraberinde hayatımıza birçok yenilik ve değişiklik getirmiştir. Her alanda olduğu gibi eğitim de bundan payına düşeni fazlasıyla almıştır. Bu nedenle eğitim alanında kullanılan klasik ve geleneksel yöntemlerin yerine daha çağdaş ve yenilikçi yöntemler kullanmak ve daha önemlisi bunu eğitime entegre etmek gerekmektedir. Eğitim ve teknolojiyi bir arada kullanmak oldukça önemlidir. Bu çeşitlilik hem öğreten ve hem de öğrenen için oldukça faydalı olacaktır.

İnternet, başlangıçta eğitim alanında araştırma ve kaynaklara erişme açısından yarar sağlamaktayken günümüzde eğitimin doğrudan verilebildiği bir ortam haline gelmiştir (Güneş, 2016). Gelişen teknoloji, değişen öğretmen ve öğrenci profili ister istemez yeni oluşumlar meydana getirmektedir. Sosyal medya üzerinden oluşturulan platformlar buna en güzel örnektir. Bu platformlar öğretmenlere her anlamda bilgi ve belge paylaşımı sağlamaktadır. Ayrıca her türlü konuda fikir paylaşımı, dayanışma, yardımlaşma gibi birçok imkân sunmaktadır. Bu gruplar sadece kendi branşlarına özgü olabildiği gibi karma da olabilmektedir. Akla gelen gelmeyen her türlü paylaşım bu sanal ortamda oldukça basit ve mümkündür. Burada güncel olaylardan tutunda, ders içi etkinliklere, sınav sorularına, ders planlarına, ünite notlarına kadar her türlü

paylaşımına rastlamak mümkündür. Bu alanlar aslında değişen dünyanın gelişen teknolojinin insanlara sunduğu nimetlerdir demek pek de yanlış sayılmaz. Öğrenme sürecinde anlatılan konunun somutlaştırılmasında, öğrenci tarafından anlamlı olarak algılanmasında, öğrencinin konu ile ilgili etkili olarak iletişim kurmasında, öğrencinin derse karşı motivasyonunun artmasında eğitim teknolojileri, önemli roller üstlenmektedir (Sever ve Koçoğlu, 2017). Teknolojinin de gelişimiyle birlikte sosyal medyanın hayatın her alanına sirayet etmiş olması bazı durumlara da kör, sağır, dilsiz olmayı olanaksız hale getirmiştir. Sosyal medyanın her alanda kullanılması birçok avantajı beraberinde getirmiştir. Eğitim için de kullanılması bu avantajlardan belki de en önemlisidir. Ağ tabanlı öğrenme, bilgi ve iletişim teknolojisi araçlarının öğrenci-öğrenci, öğrenci -öğretici, öğrenme topluluğu ve kaynakları arasındaki bağlantıları desteklemek için kullanıldığı ortamda öğrenme olarak tanımlanabilir (Ekici ve Kızılcı, 2012). Sosyal medyanın eğitim ve öğretim süreçlerine dâhil edilmesi göz önüne alınacak olursa öğrenci ihtiyaçlarını da büyük oranda karşılayacağı açıkça görülecektir. Bu konuda yani sosyal medya kullanımı, dijital okuryazarlık gibi yeni gelişen bir alanın eğitime dâhil edilmesi ve kullanılması konusunda öğrenci öznesinden ziyade öğretmen yeterliliklerini de akla getirmektedir. Bu sürece adapte olamayan –ayak uyduramayan- öğretmen profili ile onun bir adım önünde olan öğrenci profili arasında büyük oranda kuşak farkı oluşmaktadır. Bunun önüne geçmenin tek yolu da öğretmenlerin sosyal medyayı kullanmaları, dijital okuryazarlık becerilerine sahip olmaları, bunları doğru ve amacına uygun kullanmalarındır.

Bütün bunlarla araştırmanın konusu olan sosyal medya platformu facebook eğitim sürecinde öğrencilere ve öğretmenlere birçok imkân sunacaktır. Olayın öğretmen boyutuna odaklanmak gerekirse, Facebook'un sağladığı imkânlar oldukça fazladır. Örneğin tek bir zümreye uygun bir platform oluşturulabilir. Bu platformda ders ile ilgili olarak resimler, belgeler, bilgiler, sorular, ders planı, ünite etkinlikleri, materyaller, videolar vb. birçok paylaşım yapılması mümkündür. Bunun yanında eğitim hayatında artık belirli bir tecrübe kazanmış öğretmenlerin işe yeni başlayan öğretmenlere de yol gösterici olacak olmaları bunun çok daha başka bir boyutudur. Eğitimler arasında dayanışma, paylaşım, işbirliği gibi değerlerin gelişmesi de kolay hale gelecektir. Her türlü konuda tartışmaya fikir paylaşımında bulunmaya büyük katkılar sağlayacaktır. Böyle bir ortamda hoşgörü, sağduyu ve duygudaşlık gibi duyguların da gelişeceği açıkça ortadadır.

Sanayi devriminden bu yana artık gelişmişlik kavramı değişmiştir. En geniş topraklara sahip olan ülkeler değil teknoloji ve bilim yönünden önde ölen ülkeler gelişmişlik sıfatını almaya başlamışlardır. Bu gelişmeyi sağlamada da en temel faktör eğitimidir. Teknolojinin eğitimde kullanımı son dönemlerde beraberinde farklı gelişmelerde getirmiştir. Gelişen eğitim ve buna ek olarak birlikte kullanılan teknoloji sayesinde insanlar daha yaratıcı düşünmeye ve üretmeye başlamışlardır. Teknoloji insan aklının önündeki engelleri kaldırmakla kalmamış yaratıcı düşünmesine de büyük oranda katkıda bulunmuştur. Gelişen dünyaya ayak uydurmanın tek yolu teknolojiyi ve bilimi eğitim ve öğretim sürecinde doğru ve yaygın bir şekilde kullanmaktır. Bunu yapmanın en kolay yolu da yine eğitimidir. Teknolojiyi, interneti eğitim öğretim sürecine dâhil edecek eğitimciler yetiştirmek bunu sağlamak için en önemli yapı taşı olacaktır. Zira çağına yabancı ve bir dönem geriden takip eden hiçbir eğitimcinin tam manasıyla donanımlı olduğunu söylemek mümkün değildir. Küreselleşen dünyada bilgiyi yaymanın ve ona ulaşmanın en hızlı yolu internettir. İnternet bu hızlı ve yaygın olunca elbette ki onu en faydalı şekilde kullanmak büyük önem taşır. Bu yüzden interneti hem öğrenenler ve hem de öğretenler doğru ve aktif şekilde kullanılmalı ve bunu öğrenme öğretim süreçleri ile birlikte yapmaları şarttır. Yeni neslin zamanının çoğunu bilgisayar başında geçirdiği bilinmektedir. Bu zaman dilimi içerisinde informal olarak birçok öğrenme oluşmaktadır. Mademki böyle bir durum mevcut bu süreci formal eğitim kapsamına almak ve yapılandırmak oldukça yerinde olacaktır. Eğitim aracı olarak sosyal ağların kullanımının getireceği avantajlardan olan etkileşimlilik ve katılımcılık, eğitime de yansımalıdır. Sosyal ağların eğitimde bir araç olarak kullanılmasının getirebileceği yararlar sıralanmıştır (Yamamoto, Demiray ve Kesim, 2010). Bu yararlar:

- Zamandan ve mekândan bağımsız olma.
- Eğitimde bilgisayar kullanımının; eğitimin kalitesini, başarı ve verimliliği arttırması.
- Bilgisayar teknolojilerindeki gelişmeler sayesinde daha kısa sürede ve daha sistemli öğrenebilmenin sağlanabilmesi
- Öğrenmeyi bireyselleştirmesi
- Anında geri bildirim alınabilmesi.
- Öğrencinin ders içeriğini istediği kadar tekrar edebilmesine olanak sağlaması.
- İçeriğin kolayca görüntülenebilmesi.

- Görsel ve işitsel öğrenme ortamlarının tasarlanmasına izin vermesi.
- Laboratuvar gerektiren derslerin benzetim, animasyon ve sana laboratuvarlar sayesinde öğrencilere daha az maliyetle ve daha tehlikesiz sunulabilmesi.
- Ders içeriğinin ve eş- zamanlı (senkron) sınıf (sanal sınıf) uygulamalarının arşivlenebilmesi.
- İki yönlü iletişim sağlanabilmesi.
- Geleneksel programlara göre öğrencilerin bilgi ve becerilerini arttırmada daha gönüllü davranmalarını sağlaması.
- Öğrenci performansını değerlendirmeye fırsat vermesi.
- Değerlendirme sonuçlarının ölçümünde hata olasılığının minimuma düşmesi.
- Öğrencilerin ve öğretmenlerin bilgiye ulaşma, değerlendirme, kullanma ve etkili olarak alıntı yapma becerilerinin gelişmesini sağlaması.

Sosyal medyanın eğitim sürecinde kullanılmasının faydalarına bakıldığı zaman öğrenci ihtiyaçlarının da büyük oranda karşılanacağı anlaşılacaktır. Bu aşamadan sonra iş öğretmen yeterliliklerine kalmaktadır. Öğretmenlerin de yeteri bilgiye ve donanıma sahip olmaları da o kadar zor değildir. Sosyal medyayı kullanım yeterliliğine sahip olan eğitimci ve öğrencisi arasında kuşak farkı oluşmayacağı gibi daha şeffaf ve kalıcı bir iletişim ortamı oluşacaktır. Bu da eğitim ortamını daha özgür, daha yaratıcı ve daha eğlenceli hale getirecektir. Sosyal bilgiler dersi de tanımından amaç ve kapsamına varıncaya kadar eğitim- öğretim faaliyetleri içinde önemli bir yere sahiptir. Sosyal bilim ve sosyal bilgiler kavram olarak her ne kadar birbirine benzer ve yakın olsalar da aslında amaç bakımından oldukça farklıdırlar.

Sosyal bilimler ve sosyal bilgiler birden çok tanımlı yapılan iki kavramdır. Sosyal bilgilerin ne olduğunu, nasıl ortaya çıktığını açıklamak için öncelikle sosyal bilimlerin ne olduğuna değinmekte büyük fayda var. Sosyal Bilimleri, konusu insan olan bilimler olarak tanımlayabiliriz. Başka bir tanıma göre ise sosyal bilimler; Gruplar içinde oluşan insan etkinliklerini araştıran bilim dalları (Bilgili, 2006:3) olarak tanımlanmıştır. Sosyal bilimler insan ve insan unsurunu ilgilendiren her türlü konuyla alakadar olmaktadır. Bu durum aslında sosyal bilgilerin içeriği hakkında oldukça önemli ipuçları sunmaktadır. Buradan hareketle sosyal bilgiler ile ilgili tanımlar yapılabilir. Sosyal bilgiler; insan üzerine bir çalışmadır. Sosyal bilgiler çocukların bilgi edinmelerine, öğrenme süreçlerini tamamen kavramalarına ve aktif

birer vatandaş olmalarına yardımcı olmalıdır (Tay ve Demir, 2016: 4). Sosyal bilgilerin tarihi, tanımı ve ortaya çıkış sebepleri göz önüne alınacak olursa ders olarak aslında ne kadar önemli olduğu anlaşılacaktır. Sosyal bilgiler hayatın içinde olan her şey ya da hayatın tam da kendisidir. Bu yüzden de verilen kıymetin hak ettiği derecede olması büyük önem arz eder.

Sosyal bilgilerin amacının ne olduğunu anlamak için ise tanımına bakmak yeterli olacaktır. Sosyal bilgilerin birçok tanımı olsa bile bazı noktaları bize amacının ne olduğunu açıkça gösterecektir. Yani şöyle açıklamak gerekirse; sosyal bilgilerin toplum ve toplum yaşamını konu ettiğini düşünerek yola çıkacak olursak amacının da en basit şekilde bu toplumda hep birlikte ve uyum içinde yaşamayı sağlamak olduğunu görmek mümkündür. Zaten sosyal bilgilerin ortaya çıkış noktası da farklı toplumların bir arada yaşamalarını kolaylaştırmak ve her ne kadar farklılıklar olsa bile belli noktalarda birleşmelerini sağlamaktır. Sosyal bilgilerin amaçları MEB (2017). programında açıkça ortaya konulmuştur. Programa göre;

1. Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olarak vatanını ve milletini seven, haklarını bilen ve kullanan, sorumluluklarını yerine getiren, millî bilince sahip birer vatandaş olarak yetişmeleri,
2. Atatürk ilke ve inkılâplarının, Türkiye Cumhuriyeti'nin sosyal, kültürel ve ekonomik kalkınmasındaki yerini kavrayıp demokratik, laik, millî ve çağdaş değerleri yaşatmaya istekli olmaları,
3. Hukuk kurallarının herkes için bağlayıcı olduğunu, tüm kişi ve kuruluşların yasalar önünde eşit olduğunu gerekçeleriyle bilmeleri,
4. Türk kültürünü ve tarihini oluşturan temel öge ve süreçleri kavrayarak millî bilincin oluşmasını sağlayan kültürel mirasın korunması ve geliştirilmesi gerektiğini kabul etmeleri,
5. Yaşadığı çevre ile dünyanın genel coğrafi özelliklerini tanıyarak insan ile çevre arasındaki etkileşimi açıklamaları ve mekânı algılama becerilerini geliştirmeleri,
6. Doğal çevrenin ve kaynakların sınırlılığının farkına varıp çevre duyarlılığı içerisinde doğal kaynakları korumaya çalışmaları ve sürdürülebilir bir çevre anlayışına sahip olmaları,

7. Doğru ve güvenilir bilgiye ulaşma yollarını bilen bireyler olarak eleştirel düşünme becerisine sahip olmaları,
8. Ekonominin temel kavramlarını anlayarak kalkınmada ve uluslararası ekonomik ilişkilerde millî ekonominin yerini kavramaları,
9. Çalışmanın toplumsal yaşamdaki önemine ve her mesleğin gerekli ve saygın olduğuna inanmaları,
10. Farklı dönem ve mekânlara ait tarihsel kanıtları sorgulayarak insanlar, nesnelere, olaylar ve olgular arasındaki benzerlik ve farklılıkları belirlemeleri, değişim ve sürekliliği algılamaları,
11. Bilim ve teknolojinin gelişim sürecini ve toplumsal yaşam üzerindeki etkilerini kavrayarak bilgi ve iletişim teknolojilerini bilinçli kullanmaları,
12. Bilimsel düşünmeyi temel alarak bilgiye ulaşma, bilgiyi kullanma ve üretmede bilimsel ahlaki gözetmeleri,
13. Toplumsal ilişkileri düzenlemek ve karşılaştığı sorunları çözmek için temel iletişim becerileri ile sosyal bilimlerin temel kavram ve yöntemlerini kullanabilmeleri,
14. Katılımın önemine inanmaları, kişisel ve toplumsal sorunların çözümü için görüşler belirtmeleri,
15. İnsan hakları, ulusal egemenlik, demokrasi, laiklik, cumhuriyet kavramlarının tarihsel süreçlerini ve günümüz Türkiye'si üzerindeki etkilerini kavrayarak yaşamını demokratik kurallara göre düzenlemeleri,
16. Millî, manevi değerleri ile evrensel değerleri benimseyerek erdemli insan olmanın önemini ve yollarını bilmeleri,
17. Ülkesini ve dünyayı ilgilendiren konulara duyarlılık göstermeleri,
18. Özgür birer birey olarak fiziksel, duygusal özelliklerinin; ilgi, istek ve yeteneklerinin farkına varması amaçlanmaktadır.

Sosyal bilgiler disiplinler arası olduğu için kapsamı oldukça geniş ve içeriği de oldukça çeşitlidir. İnternetin bu kadar yaygın olarak kullanılır hale gelmesi sosyal bilgiler içinde oldukça faydalıdır. Sosyal medya da her türlü bilgiye ulaşmak, onu yaymak, paylaşmak kolaylığı sosyal bilgiler içinde bir avantaj durumundadır. Sosyal bilgiler amacına ulaşmak için birçok disiplinden faydalanmaktadır. Bunlar tarih, coğrafya, hukuk, siyaset, ekonomi, psikoloji sosyoloji, antropoloji, felsefe ve

arkeoloji gibi sosyal bilim dallarıdır. Bu kadar çok sosyal bilim ile ilişki içinde olması sosyal bilgilerin kapsamının ne kadar geniş olduğunu ortaya koymaktadır.

2.5. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Şimşek (2015), “*Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Eğitimde Teknoloji Kullanımına İlişkin Tutum ve Görüşlerinin İncelenmesi*” adlı yüksek lisans tezinde; Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Eğitimde Teknoloji Kullanımına İlişkin Tutum ve Görüşlerinin İncelenmesi hedeflenmiştir. Çalışmanın verilerini Yavuz (2005) tarafından geliştirilen Teknoloji tutum ölçeği'nden elde edilen nicel veriler ve odak grup görüşmesi tekniğiyle 11 öğretmen adayından elde edilen nitel veriler oluşturmaktadır. Bu çalışmada elde edilen veriler; teknolojiye yönelik tutum üzerinde cinsiyet, sınıf düzeyi, mezun olunan lise türünün etkili olmadığını gösterirken; öğretim üyelerinin derslerde teknolojik araç-gereç kullanma durumları, sınıfların teknolojik donanım durumları, derslerde internete bağlanma durumları üzerinde tutumun etkili olduğunu ve bu bulguların eğitim kurumlarının alt yapı yetersizlikleri ve öğreticilerin donanımlarının yetersiz olmasından kaynaklandığını ortaya koyması açısından önemlidir.

Feyzioğlu (2016), “*Eğitimde Sosyal Medyanın Kullanılmasına İlişkin Okul Yöneticileri ve Öğretmenlerin Görüşleri*” adlı yüksek lisan tezinde okul yöneticilerinin ve öğretmenlerin eğitimde sosyal medyanın kullanılmasına ilişkin görüşleri; “cinsiyet, branş, yaş, kıdem, görev” değişkenleri bağlamında incelenmiştir. Araştırma, Ankara ili evreni Gölbaşı ilçesi örnekleminde bulunan Milli Eğitim Müdürlüğü’ne bağlı özel ilköğretim kurumlarının ortaokul kısımlarında ve özel ortaöğretim kurumlarında 2014-2015 güz döneminde çalışan öğretmenler ve okul müdürlerini kapsamaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak anket kullanılmıştır. Araştırmanın bulgularında, sosyal medyanın eğitimde kullanılmasına dair düşüncelerde “cinsiyet” değişkenine göre bayan eğitimciler lehine istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık bulunmuş, diğer değişkenlere göre ise anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Yaylak (2017), “*Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Eğitimde Sosyal Medyayı Kullanım Düzeyleri ve Görüşleri*” adlı doktora tezinde, Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin eğitimde sosyal medya kullanma düzeylerini ve buna yönelik

görüşlerini ortaya koymaktır. Bu amaçla araştırmada; nicel ve nitel analizlerin birlikte kullanıldığı açılımlı sıralı karma yöntem kullanılmıştır. Araştırmada 2015-2016 eğitim-öğretim yılında “Türkiye Sosyal Bilgiler Zümresi” Facebook Grubu’na üye olan 236 Sosyal Bilgiler öğretmenine, Sosyal Medya Benimseme Ölçeği ve Sosyal Medyanın Öğrenme ve Öğretme Süreçlerine Etkisi Ölçeği uygulanmıştır. Ayrıca nicel çalışma grubundan 30 Sosyal Bilgiler öğretmenine de sosyal medyanın eğitim süreçlerinde kullanımına yönelik görüşleri sorulmuştur. Nicel araştırma sonucunda; katılımcı Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin sosyal medyayı “kolaylık” ve “kişisellik” nedenlerinden dolayı benimsediklerini, dış etki/çevresel faktörlerden ziyade kendi istekleri doğrultusunda sosyal medyayı kullandıklarını ifade etmişlerdir. Bunun yanında sosyal medyayı kolay, basit, anlaşılır ve eğitim amaçlı kullanımını da yararlı bulmakta ancak öğrencileri sosyal medyanın eğitim amaçlı kullanımını konusunda teşvik etmediklerini belirtmişlerdir. Bu da sosyal medyayı benimseme düzeyleri ve sosyal medyanın öğrenme ve öğretme süreçlerine etkisine “katılıyorum” düzeyinde cevap veren Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin sosyal medya kullanımını benimsemelerine ve sosyal medyanın öğrenme ve öğretme süreçlerine olumlu etki ettiğini düşünmelerine rağmen sosyal medyanın eğitim amaçlı kullanımının düşüncede kaldığını ve uygulamaya geçiremediklerini göstermektedir. Nitel araştırmadan elde edilen Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin sosyal medyanın eğitim süreçlerinde kullanılmasına yönelik görüşler incelendiğinde; Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin, öğrencilerin ve öğretmenlerin çoğunun sosyal medya kullandığını, artık hayatın vazgeçilmezi olduğunu, öğrencilerin sosyal medyada boşa zaman geçirmeleri yerine eğitsel amaçlı kullanılabileceğini ve eğitimin etkililiğini artıracığını ifade etmişlerdir. Sosyal medyanın ders işlenmesi esnasında dikkati canlı tutabileceği belirtilmiştir. Sosyal medyada yapılan paylaşımlardan faydalanarak derste örnekler verilmesi, öğrencilerin derse ilgisinin dağıldığı anlarda tekrar toparlanması adına olumlu olacağını belirtmişlerdir.

Koçoğlu (2019); bu araştırmada, sosyal bilgiler eğitiminde sosyal ağların kullanılmasına ilişkin sosyal bilgiler öğretmenlerinin algılarının belirlenmesi amaçlanmıştır. İnönü Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi tarafından normal araştırma projesi kapsamında desteklenen bu araştırma, nitel araştırma yaklaşımına dayalı olgu bilim modeliyle gerçekleştirilmiştir. Araştırmada çalışma grubu üyelerini, Malatya ve Elazığ il merkezinde Milli Eğitim Bakanlığına

bağlı çeşitli ortaokullarda görev yapan sosyal bilgiler öğretmenleri oluşturmaktadır. Araştırmada verilerin elde edilmesinde araştırmacı tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmış olup, verilerin incelenmesinde içerik, veri ve betimsel analiz teknikleri kullanılmıştır. Çalışma sonucunda elde edilen bulgular incelendiğinde sosyal bilgiler ğretmenlerinin sosyal bilgiler eğitimi çalışma alanında sosyal ağların kullanımına ilişkin farklı düşündükleri ortaya çıkmıştır.

III. BÖLÜM

YÖNTEM

3.1. ARAŞTIRMANIN MODELİ

Bu araştırma Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin sosyal medya platformlarından nasıl yararlandıklarının incelenmesi üzerine bir çalışmadır. Araştırmada nitel araştırma yöntemleri arasından doküman incelemesi ve yarı yapılandırılmış görüşme birlikte kullanılmıştır. Doküman incelemesi ile veriler toplanmış incelenmiş, görüşme ile elde edilen verilerle desteklenmiştir. Görüşme; kısa tanımıyla soru sor cevap al olarak tarif edilebilir. Yapılandırılmış görüşmede amaç, görüşülen bireylerin verdikleri bilgiler arasındaki paralelliği ve farklılığı saptamak ve buna göre karşılaştırmalar yapmaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Görüşme yönteminin açık seçik bazı güçlü yönleri vardır. Bunlar esneklik, yanıt oranı, sözel olmayan davranış, ortam üzerindeki kontrol, soru sırası, anlık tepki, veri kaynağının teyit edilmesi, tamlık ve derinlemesine bilgi olarak sıralanabilir (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Bunun yanında zayıf yönleri de elbette bulunmaktadır. Bunlar; maliyet, zaman, olası yanlılık, kayıtlı veya yazılı bilgileri kullanamama, zaman ayırma güçlüğü, gizliliğin ortadan kalkması, soru standardının olmayışı ve bireylere ulaşma güçlüğü olarak sıralanabilir (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Görüşme, nitel araştırmada kullanılan en yaygın veri toplama yöntemlerinden biridir. Bunun nedeni bireylerin verilerini, görüşlerini, deneyimlerini ve duygularını ortaya çıkarma yönünden oldukça güçlü olması ve iletişimin en yaygın biçimi olan konuşmayı temel almasıdır. Bu tarafıyla yazmaya veya doldurmaya dayalı testler ya da anketlerde var olan sınırlılığı ortadan kaldırır. Doküman incelemesi ise, araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar (Yıldırım ve Şimşek, 2011).

Doküman incelemesi tek başına kullanılabileceği gibi diğer nitel araştırmalarla birlikte de kullanılabilir. Dokümanlar nitel araştırmalarda kullanılması gereken bilgi kaynaklarıdır. Nitel araştırmalarda araştırmacı kendisi için gerekli olan veriyi, gözlem ve görüşme yapmaya gerek kalmadan elde edebilir. Bu da araştırmacıya, para ve zaman tasarrufu sağlayacaktır.

3.2. ÇALIŞMA GRUBU

Bu çalışmaya, 2018-2019 öğretim yılında aktif bir şekilde faaliyet gösteren Türkiye’de üye sayısı en çok olan Sosyal Bilgiler Zümresi facebook grubuna üye olan öğretmenler katılmıştır. Katılımcılar üyeler arasından rastgele seçilmiştir. Çalışmaya dâhil olan katılımcılar ile ilgili demografik bilgiler aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 1.

Araştırmaya Katılan Katılımcıların Demografik Özellikleri.

KATILIMCI	CİNSİYET	MESLEKİ KIDEM	EĞİTİM DÜZEYİ
1.	Kadın	3	Yüksek lisans
2.	Erkek	6	Lisans
3.	Erkek	19	Lisans
4.	Kadın	18	Yüksek Lisans
5.	Kadın	10	Lisans
6.	Erkek	6	Lisans
7.	Kadın	20	Lisans
8.	Kadın	9	Lisans
9.	Erkek	2	Lisans
10.	Erkek	4	Lisans
11.	Kadın	6	Lisans
12.	Erkek	2	Lisans
13.	Erkek	20	Lisans
14.	Erkek	2	Lisans
15.	Erkek	23	Lisans
16.	Kadın	2	Lisans
17.	Kadın	2	Lisans
18.	Kadın	10	Yüksek Lisans
19.	Kadın	4	Lisans
20.	Erkek	10	Yüksek Lisans

3.3. VERİ TOPLAMA ARACI

Veri toplama aracı olarak uzman görüşü onayı alınarak araştırmacı tarafından hazırlanmış yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Forma, 2018- 2019 eğitim öğretim döneminde Türkiye’de Sosyal bilgiler öğretmenleri için oluşturulmuş en kalabalık sosyal medya platformuna üye olan 20 sosyal bilgiler öğretmeni dâhil edilmiştir. Görüşme formunda öğretmenlere sosyal medyanın eğitim amaçlı kullanımı ilgili düşünceleri, sosyal medyayı eğitim sürecinde kullanıp kullanmadıkları, öğretmenlerin sosyal medyayı eğitim sürecine dâhil etmeleri, sosyal medya

konusunda yeteri donanıma sahip olup olmadıkları ve değillirse nasıl sahip olabilecekleri ve ilerleyen dönemlerde sosyal medya ve eğitim arasındaki ilişkinin ne boyutlara ulaşacağı konusunda düşünceleri sorulmuştur. Bu sorular sonucunda öğretmenlerin sosyal medya hakkında düşünceleri, eğitim sürecine dâhil etme durumları ve ne amaçla yararlandıkları ortaya konulmaya çalışılmıştır.

3.4. VERİLERİN TOPLANMASI

Araştırmada verilerin toplanmasında araştırmacı tarafından oluşturulan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Oluşturulan görüşme formuna (Ek.1) 4 uzman görüşü de alınarak düzenlemeler yapılmış ve son hali kullanılmıştır. Katılımcılar en kalabalık Sosyal bilgiler öğretmenlerinin oluşturduğu facebook grubuna üye olan öğretmenler arasından rastgele seçilmiştir. Formun uygulanmasında katılımcılara, araştırmacı tarafından kısa bir bilgi verilmiştir. Görüşme formunda katılımcılara 6 tane açık uçlu soru sunulmuş bırakılan boşluklara düşüncelerini yazmaları istenmiştir. Katılımcılardan soruları çevrimiçi doldurmaları istenmiştir. Katılımcıların soruları cevaplaması konusunda herhangi bir süre kısıtlaması getirilmemiştir. Daha sonra bu formlar toplanarak araştırmacı tarafından analiz edilmiştir. Katılımcılara verilen görüşme formuna ekler kısmında yer verilmiştir.

3.5. VERİLERİN ANALİZİ

Yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığı ile elde edilen verilerin analizinde, nitel veri analizi tekniklerinden betimsel analiz kullanılmıştır. Araştırmada anahtar kavram olarak kullanılan internet, sosyal ağ, sosyal platform, eğitim, sosyal medya gibi kelimeler ve bunlar arasında sosyal bilgiler öğretmenlerinin verdiği cevaplar yorumlanarak ortaya konmuştur. Bu düşüncelerden örnekler kişileri temsil eden “K1,K2,K3” şeklinde numaralandırılarak verilmiştir. Nihai olarak ulaşılan sonuç sosyal medya platformunda paylaşılan içeriklerin sınıflandırılıp görüşme formu ile harmanlanmasından sonra ortaya konulmuştur.

IV. BÖLÜM

BULGULAR VE YORUM

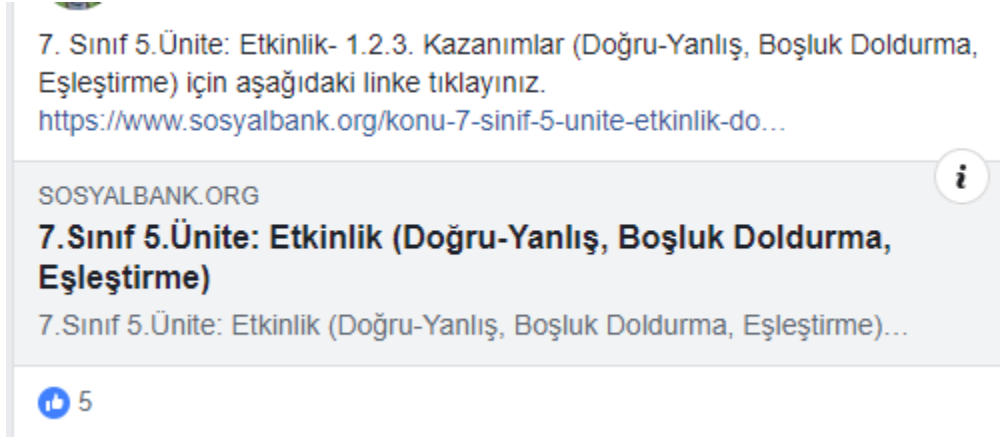
Bu bölümde, söz konusu olan sosyal medya platformu üzerinde yapılan paylaşımlar incelenmiş ve yine bu gruba üye olup rastgele seçilen 20 Sosyal Bilgiler öğretmenine uygulanan yarı yapılandırılmış görüşme formundan elde edilen veriler analiz edilmiştir.

4.1. DOKÜMAN İNCELEMESİ FORMU KULLANILARAK ELDE EDİLEN BULGULAR VE YORUM

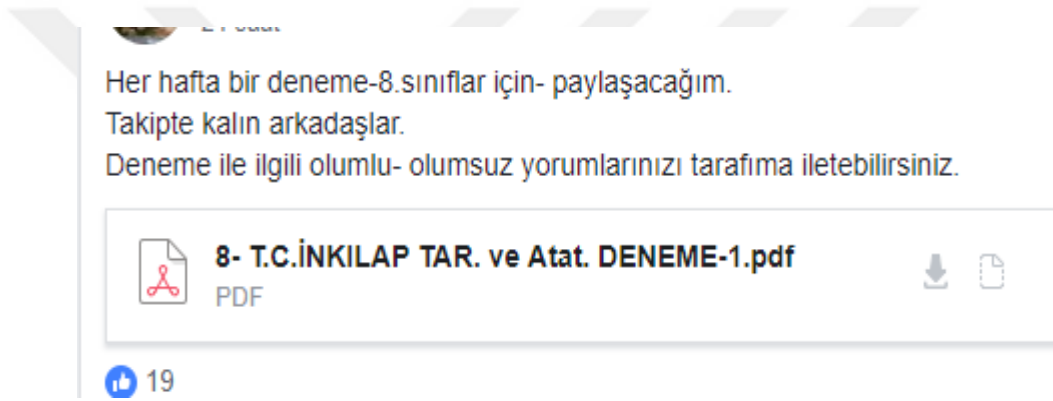
Tablo 2. Ölçme ve Değerlendirmeye İlişkin Paylaşımlar

Geleneksel ve alternatif Değerlendirme	f	%
Çoktan seçmeli test	11	23.40
Doğru yanlış testi	7	14.89
Boşluk doldurma testi	7	14.89
Eşleştirme testi	7	14.89
Eğitsel oyun	7	14.89
Proje	3	6.38
Poster/afiş	3	6.38
Drama	2	4.26
Toplam	47	100

Tablo 2’de görüldüğü üzere paylaşımlar daha çok geleneksel ölçme ve değerlendirme tekniklerine yöneliktir. Bunun yanında alternatif ölçme ve değerlendirme teknikleri kapsamında değerlendirilebilecek paylaşımlara da yer verilmiştir. Öğretmenler meslektaşlarıyla bu grupta ölçme ve değerlendirme maksatlı kullanılabilecek bilgi ve belge paylaşımları yapmaktadırlar.

Görsel 10. Geleneksel Ölçme ve Değerlendirmeye İlişkin Bir Paylaşım.

Görsel 11. Deneme Sınavına İlişkin Bir Paylaşım.

Ölçme ve değerlendirme başlığı kapsamında yapılan paylaşımlar takip edildiği zaman tek tip sorulara çok az yer verildiği görülmektedir. Görsel 10'da görüldüğü gibi bütün soru çeşitlerinin yer aldığı karma bir ölçme ve değerlendirme stili benimsenmeye başlanmıştır. Tek tip soruların ise daha çok merkezi sınavlar için hazırlandığı ve kullanıldığı düşünülmektedir. Ayrıca Görsel 11 incelendiğinde, paylaşımı yapan öğretmenin lise geçiş sınavına yönelik bir paylaşımı dikkat çekicidir. Bununla birlikte paylaşımı yapan öğretmen paylaşım ile ilgili yorum ve eleştirilere açık olduğunu belirtmektedir.

"Sosyal"le yarış ünite tekrar etkinliğimiz eğlenerek soru çözümünü yaptık.

Görsel 12. Eğitsel Oyunla İlgili Paylaşım.

7. Sınıf Sosyal Bilgiler dersinde öğrencilerimizle birlikte, Ahilik geleneği olan, kalfalıktan ustalığa yükselmenin sembolü olan " Şed Kuşanma" törenini gerçekleştirdik. Bu sayede öğrenciler Ahilik teşkilatını ve meslek etiğini çok iyi öğrendiler. Ders esnasında sınıfımıza teşrif eden Sayın Valimize, Sayın Kaymakamımıza, İl Millî Eğitim müdür yardımcımıza, İlçe Millî Eğitim Müdürümüze ve de diğer misafirlerimize canı yürekten teşekkür ederim.

Görsel 13. Drama Yöntemine Örnek Bir Paylaşım.

Görsel 14. Projeye Öğrenme Konusunda Bir Paylaşım.

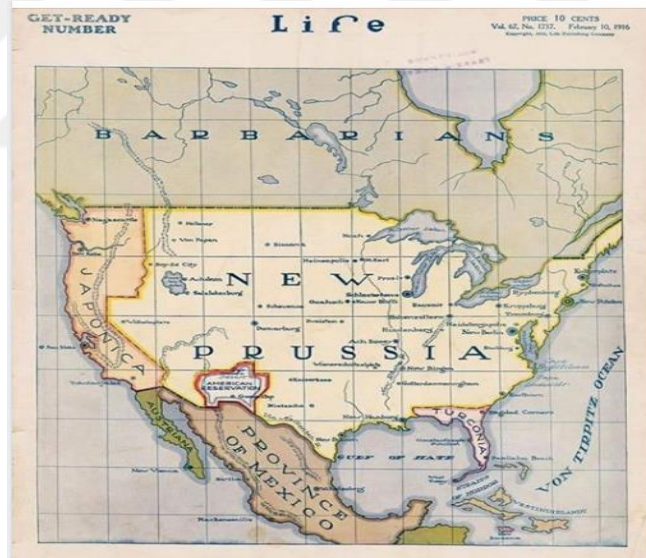

Görsel 15. Poster Çalışmasına Örnek Bir Paylaşım.

Görsel 12, 13, 14 ve 15'te görüldüğü gibi sosyal bilgiler öğretmenleri alternatif ölçme biçimlerini eğitim sürecine dâhil etmektedirler. Kullanmakla birlikte uyguladıkları yöntemleri zümreleri ile paylaşarak fikir kaynağı olmaktadır. Özellikle yapılandırmacı eğitim anlayışı ve her öğrencinin kendine özgü ve biricik olması bu yöntemlerin kullanımını artırmış durumdadır.

Tablo 3. Materyal, Araç- Gereç Paylaşımının Dağılımı

MATERYAL ve ARAÇ-GEREÇ	f	%
Pano	20	37.74
Fotoğraf	15	28.30
Video	8	15.09
Akıllı Tahta	4	7.55
Harita	3	5.66
Karikatür	3	5.66
TOPLAM	53	100

Görsel 16. Harita örneği.

Harita Sosyal Bilgiler dersinde en fazla kullanılan materyallerden birisi durumundadır. Görsel 16'da görüldüğü üzere bir öğretmen ilginç bir harita paylaşımı yapmıştır.

Görsel 17. Akıllı Tahtayla İlgili Paylaşım

Son dönemlerde en çok ve aktif şekilde kullanılan materyaller arasında akıllı tahta önemli bir yere sahip olmuştur. Hemen hemen her türlü etkinliğin yapılabildiği akıllı tahtalar Sosyal Bilgiler öğretmenleri ve dersi için de oldukça faydalıdır. Film izleme, çizimler yapma, konu ile ilgili panoramik geziler yapma gibi kolaylıklar sağlamaktadır. Bu paylaşımlarda diğer öğretmenler için örnek ve fikir teşkil etmek amacıyla paylaşılmıştır (Görsel 17).

Görsel 18. Orman Haftası Konulu Pano Örneği.

Panolar Sosyal Bilgiler dersinin adeta yansımasıdır. Günün anlam ve önemine bağlı olarak sürekli suret değiştirirler. Renk renk çeşit çeşit olması da farklı fikirlerin ürünü olduklarını açıkça ortaya koyar. Görsel 18’de bir pano örneği görülmektedir.

Cacabey Gökbilimleri Medresesi ve Gökbilimlerinde gözlem ve ölçümler için kullanılan araç gereçlerin yer aldığı Açık Hava Müzemi / Kırşehir

Görsel 19. Örnek Fotoğraf Paylaşımı.

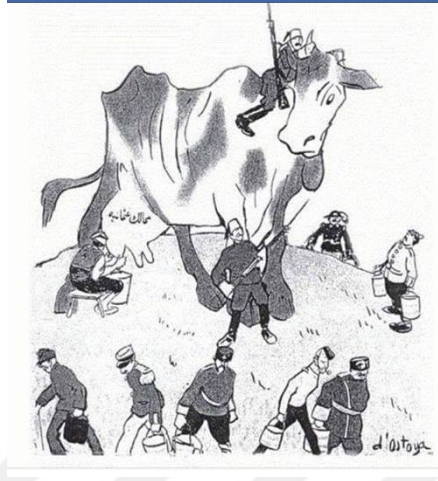
Sosyal bilgiler dersi içeriği açısından pek çok materyal ve araç-gerece sahiptir. Akla gelen her şey bu ders için materyal olabilir. Fotoğrafta bu materyallerden birisidir. Sosyal platformlar üzerinde paylaşılan her konu ile ilgili fotoğraflar bulmak mümkündür. Herkes aynı şartlarda olmadığı için bu platformlarda Sosyal Bilgiler öğretmenleri gittikleri ve gördükleri mekânları bu sayfalarda birbirleri için faydalı olmak amacıyla paylaşmaktadırlar (Görsel 19).

Konyanüma Panoramik Müzesi ile bir dakikada Mevlana dönemine yolculuk. Muhteşemi

Görsel 20. Video İle İlgili Bir Paylaşım.

Videolar hem görsel ve hem işitsel olmaları açısından öğrenciler için oldukça verimli öğrenme materyalleridir. Bu sebeptendir ki Sosyal Bilgiler öğretmenleri de mümkün oldukça kullanmaktadırlar. Kullandıkları ve yararlı gördüklerini ise ortak paylaşım platformunda diğer zümrelerle de paylaşmaktadırlar (Görsel 20).

Görsel 21. Karikatür Paylaşımı.

Karikatürler güldürürken aynı anda hem düşündürülen ve hem de öğreten materyallerdir. Bu sebeple amacına uygun olarak her konuda kullanımı mümkündür. Bu paylaşımda karikatürün Sosyal Bilgiler içerisinde de var olduğunu ortaya koymak ve diğer zümrelere de fikir olmak amacıyla paylaşılmıştır (Görsel 21).

Tablo 4. Strateji, Yöntem ve Teknikle İlgili Paylaşımların Dağılımı

STRATEJİ YÖNTEM ve TEKNİK	F	%
Anlatım	11	40.74
Yaparak/ Yaşayarak	7	25.93
Drama	5	18.52
Proje	4	14.81
TOPLAM	27	100

Korsan kitabı gerçeğinden nasıl ayırt edebileceğimizi anlattık.

Görsel 22. Anlatımla İlgili Bir Paylaşım.

Öğretmenlerin en çok kullandığı yöntem anlatımdır. Herhangi bir etkinlik yönergesi verilirken bile anlatım kullanılır. Görsel 22’de görüldüğü üzere öğretmen korsan kitabın nasıl ayırt edileceğini anlatmaktadır. Görsel 22 bu yöntemin kanıtlanmış halidir. Bu paylaşımlar da fikir olmak amacıyla paylaşılmıştır.

Fikri hür bırakınca çocuklar çok değişiyor.....

Görsel 23. Dramayla İlgili Paylaşım.

Drama da yine son zamanlarda sıkça kullanılmaya başlayan yöntemler biridir. Bu paylaşımda yine örnek ve fikir olması amacıyla paylaşılmıştır (Görsel 23).

Görsel 24. Projeye İlgili Paylaşım.

Proje tabanlı öğrenme tekniği de son zamanların yükselen yöntemlerinden biri. Bu paylaşımda yine fikir teşkil etmesi amacı taşımaktadır (Görsel 24).

Görsel 25. Yaparak Yaşayarak Öğrenmeye Örnek.

Öğrenme kolaylığı sağlaması ve kalıcı olması açısından belki de en etkili yöntem öğrencinin kendisinin yapması ve yaşamasıdır. Görsel 25’de bunun için örnek teşkil etmek amacıyla paylaşılmıştır.

TC İNK TAR 18-22 MART 2019 GÜNLÜK PLANI

SOSYALBANK.ORG

TC İNK..18-22 MART 2019 GÜNLÜK PLAN

6

Beğen

Yorum Yap

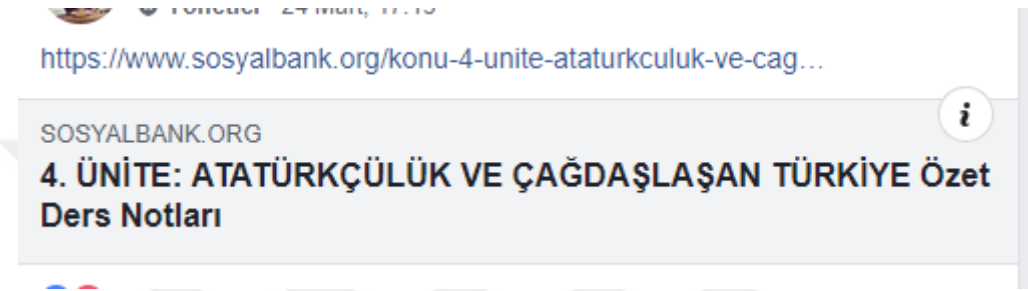
Görsel 26. Günlük Planla İlgili Bir Paylaşım.

Sayfada paylaşılanlar dikkate alındığı zaman ders programı ile ilgili paylaşımların oldukça kısıtlı olduğu görülmektedir. Yapılan paylaşımlarında daha çok günlük plan şeklinde olduğu dikkati çekmektedir (Görsel 26).

Tablo 5. Mesleki Gelişim ve İşbirliği İçerikli Paylaşımların Dağılımı

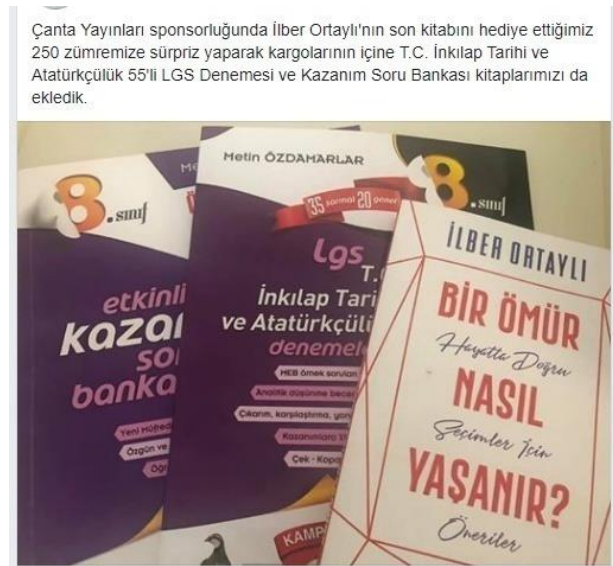
MESLEKİ GELİŞİM ve İŞBİRLİĞİ	f	%
Not/Doküman Paylaşımı	4	66.67
Kaynak Paylaşımı	2	33.33
TOPLAM	6	100

Tablo 5 incelendiğinde öğretmenlerin facebook grubunda mesleki gelişim ve işbirliği konusunda not/doküman ile kaynak paylaşımı yaptıkları görülmektedir.

Görsel 27. Ders Notlarıyla İlgili Bir Paylaşım.

Eğitim amaçlı oluşturulmuş sosyal medya platformlarında öğretmenlerin birbirleri ile paylaştıkları en önemli paylaşımlardan biri de ders notlarıdır. Görsel 27’de olduğu gibi öğretmenler hazırladıkları notları ve dokümanları zümreleri ile paylaşmaktan imtina etmemişlerdir. Bu paylaşımda tamamen yardımlaşma ve iş birliği amaçlı yapılmıştır.

Görsel 28. Kaynak Paylaşımına Örnek.

Sosyal platformların en güzel yanlarından biriside öğretmenler arasında kaynak paylaşımını kolaylaştırmasıdır. Aynı anda binlerce meslektaş birbirinin paylaştığından kullandığından haberdar olabilmektedir. Aynı şekilde arada alışverişler de olmaktadır. Görsel 28’de bu platformlarda böyle paylaşımların yapılıyor olmasına sadece küçük bir örnek teşkil ediyor.

Tablo 6. Güncel, Gündem ve Diğer Paylaşımların Dağılımı

GÜNCEL, GÜNDEM ve DİĞER	f	%
Belirli Gün ve Haftalar	13	22.81
Eğitim/ Bilim	11	19.30
Kültür/ Sanat	10	17.54
Sosyal Olaylar	8	14.04
Mesleki Deneyim/ Tecrübe	8	14.04
Doğal Olaylar	7	12.28
TOPLAM	57	100

Tablo 6’da görüldüğü üzere incelenen facebook grubunda güncel ve gündeme dair paylaşımlar da yapılmaktadır. Bu paylaşımların daha çok belirli gün ve haftalar, eğitim, bilim, kültür ve sanata dair konular, sosyal olaylar, mesleki tecrübeler ve doğal olaylarla ilgili olması dikkat çekicidir.

Görsel 29. Hayatın İçinden Bir Paylaşım.

Sosyal bilgiler yaşamın kendisidir. Dolayısıyla facebook grubunda yaşama dair her şeyin paylaşıldığı görülmektedir. Görsel 29’da topluma hizmet maksatlı gerçekleştirilen bir projenin görseli yer almaktadır.

Görsel 30. Kültür Sanat Konulu Paylaşım.

Görsel 30’da ise bir öğretmen meslektaşlarına sinema filmi önerisi içeren bir paylaşım yapmıştır.

Görsel 31. Belirli Günler İle İlgili Paylaşım.

Görsel 31 farkındalık yaratmak ve bilinç kazandırmak amacıyla paylaşılmış bir gönderidir.

Endonezya'nın Papua eyaletinde meydana gelen selde 70 kişinin yaşamını yitirdiği bildirildi.

Görsel 32. Doğal Afetlerle İlgili Paylaşım.

Görsel 32'deki gibi paylaşımlar hem ders için hem de farkındalık yaratmak için önemli bir paylaşım olarak görülmektedir.

Görsel 33. Eğitim Bilim Konusunda Paylaşım.

Geleceğin tasarımını yapan öğretmenlerin kendilerini de bu duruma hazırlamak ve yeterli donanıma sahip olmak durumundalar. Görsel 33 uluslar arası bir sempozyum tanıtımı içeren paylaşımına örnektir.

Hocalarım merhaba, göreve yeni başladım.

Benden önceki ücretli öğretmen ders planında 2.5 ay geride kalmış. Ne yapmam lazım? İlk dönemin ikinci sınavını resmen ikinci dönem yaptım 😞

4

15 Yorum

Görsel 34. Tecrübe Deneyim Konulu Bir Paylaşım.

Meslekte geçirilen zaman artıka bunun dolayısı ile de tecrübe ve bilgi de artacaktır. İşte bu sebeple mesleğe yeni adım öğretmenler karşılaştıkları problemlere çözüm önerileri bulmak için bu tür platformlarda kendilerine cevap arayabilmektedirler (Görsel 34).

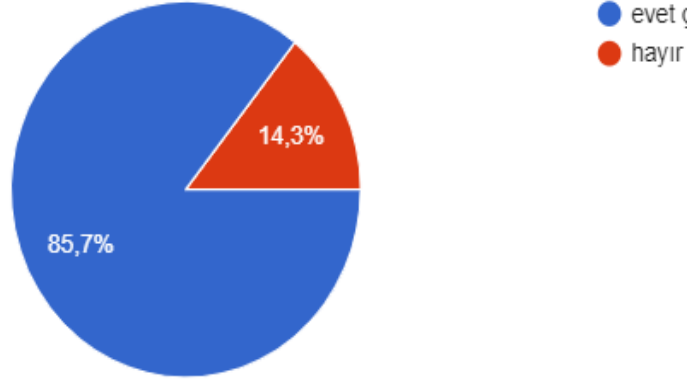
4.2. GÖRÜŞME FORMUNDAN ELDE EDİLEN BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde araştırmaya katılan Sosyal Bilgiler öğretmenleriyle gerçekleştirilen görüşmelerden elde edilen verilerin analiz edilmesi sonucunda ortaya çıkan bulgulara yer verilmiştir. Tema ve kodlar ayrıntılı bir şekilde analiz edilip yorumlanmıştır.

Tablo 7. Sosyal Medyanın Eğitimde Kullanımı Temasının İfadelerine İlişkin Veriler

İFADELER	f	%
İhtiyaç	4	16.00
Gündem Takibi	4	16.00
Yaşa Görelik	3	12.00
Kolaylık	3	12.00
Çağı Yakalamak	2	8.00
Fikir Alışverişi	2	8.00
Geniş Kitlelere Ulaşma	2	8.00
Bilgi Kirliliği	2	8.00
Ölçme ve Değerlendirme	2	8.00
Hızlı Bilgi Paylaşımı	1	4.00
TOPLAM	25	100

Tablo 8 incelendiğinde en sık kullanılan ifadelerin “kaçınılmazlık”, “gündem takibi”, “yaşa görelik” ve “kolaylık” olduğu görülmektedir. Katılımcılara sosyal medyayı eğitim sürecinde kullanıp kullanmadıklarına dair 7 soru yöneltilmiştir. Bu sorulardan ilki; “sosyal medyayı eğitim sürecinde kullanıyor musunuz?” Bu soruya verilen yanıtların yüzdesi aşağıda Grafik 3’de gösterilmiştir.

Grafik 3. Sosyal Medyayı Eğitim Sürecinde Kullanma Oranı.

Grafik 3’de görüldüğü gibi katılımcıların %85,7’si sosyal medyayı eğitim sürecinde kullandıklarını belirtmişlerdir. Geriye kalan %14,3’lük kesim ise kullanmadıklarını belirtmişlerdir.

Yöneltilen 2. Soruda ise hem kullananlar ve hem de kullanmayanlar gerekçeleri ile birlikte açıklamışlardır. Katılımcılara yöneltilen 2. Soru “*sosyal medyanın eğitim amaçlı kullanımı ile ilgili ne düşünüyorsunuz?*” şeklindedir. Gelen yanıtların oranları yukarıda verilmiştir. Örneğin evet diyenler şu sebepleri sunmuştur:

K1; *sosyal medya sitelerinde birçok eğitimci ve araştırmacının kendi aralarında birleşerek paylaşım gerçekleştirilmesi eğitimin kalitesini arttırmaktadır. Eğitim ile ilgili de kolaylıklar sağlamaktadır.*

K2; *Gelişen teknoloji ve sosyal medya araçları öğrenciler ve yaş gruplarına hitap ettiği için ders içinde kullanılması öğrencinin dersi günlük hayatla ilişkilendirmesini sağlıyor.*

K3; *Ara ara kullanıyorum bazen öğrencilerime mesaj göndermek için daha etkili bir yol olduğunu düşünüyorum. Günümüz öğrencilerine daha etkili ve kolay ulaşabilmenin en etkili yolu olarak görüyorum.*

K4; *eğitimin merkezine konulmaması koşuluyla evet. Çünkü sosyal medyanın etkileşim oranı çok yüksektir. Bundan hem öğrenciler hem de öğretmenler yararlanabilir. Fikir alışverişi noktasında fayda sağlayabilir.*

Sosyal medya platformlarını eğitim amaçlı kullanan öğretmenler kullanma durumlarına ilişkin birçok sebep sunmuşlardır. Bütün bunlar aslında sosyal medyanın hayatımıza yeni girmesine rağmen önemli bir yer edinmiş olmasından kaynaklanmaktadır. Bu durum her zihinde farklı düşünceler oluşturmaya yeterli bir sebeptir. İlerleyen teknoloji ile birlikte cebimize kadar girmiş olan akıllı telefonların hele de internet kullanımı ile birlikte sosyal medya platformlarının her alanda kullanılır olması kaçınılmaz bir hal almıştır.

K5; *Abartıya kaçmadan yurt içi ve yurt dışı gelişmeleri güncel olarak takip etmek ve öğrencilere bilgi vermek amacıyla kullanmak gerekiyor.*

Böyle bir gelişimi ve değişimi takip ederken oluşabilecek olumsuzlukları da göz önünde bulundurup ona göre hareket etmek gerekmektedir. Zira parantez içinde verilen katılımcı görüşü bunu ortaya koymaktadır. Şöyle ki; **K6;** *sosyal medyanın doğru koşullarda kullanılırsa faydalı olacağını düşünüyorum. Tabi ki her şey gibi onunda bir dozu olmalı öğrenci sanal âlemde boğulmamalı gerçek hayattan kopmamalı.*” Kısaca her şeyde olduğu gibi burada da doğru, yerinde ve zamanında kullanımın önemli olduğu vurgulanmıştır.

Evet diyenlerin sundukları gerekçeler dikkate alınacak olursa; *“kolaylık, gündem takibi, fikir alışverişi, çağın gerekliliği”* gibi öne çıkan kodlardan oluştuğu görülmektedir. Hayır diyenlerin ise gerekçeleri aşağıda örneklendirilmiştir;

K9; *Uygun bulmuyorum. Ortaokul yaşı için tehlikeli ve uygunsuz buluyorum.*

K10; *Bunu yanlış buluyorum. Öğrencilerin bazılarının sosyal medya hesabı yok. Etkileşim, ölçme değerlendirme ve geri dönüt imkânı yok.*

K11; *Uygun bulmuyorum çünkü çok zaman kaybı. Facebook, twitter vb. sosyal hesaplar kullanmıyorum.*

Hayır diyenlerin sundukları gerekçeler dikkate alındığı zaman; *“yaşa uygunluk, ölçme ve değerlendirme,”* gibi öne çıkan kodlardan oluştuğu görülmektedir. Her ne kadar farklı görüşler sunulmuş olsa da sosyal medyayı eğitim sürecinde kullanan ve kullanılmasını faydalı bulan yüzdelik kesim fazladır. Bunu katılımcıların kullanıyor musunuz sorularına verdikleri cevapların grafiğinde de açık

şekilde görülmektedir. Katılımcılara 3. Soruda “öğretmenler sosyal medyayı eğitim sürecine dâhil etmeli mi?” şeklinde bir soru yöneltilmiştir. Verilen cevaplar kapsamında bazı kodlar belirlenmiştir. Bu kodlar Tablo 19’da verilmiştir.

Tablo 8. Sosyal Medyayı Eğitim Sürecine Dâhil Etme İfadeleri

İFADELER	f	%
Hiçbir fikri olmayanlar	11	55.00
İhtiyaç	3	15.00
Ölçme değerlendirme	2	10.00
Tecrübe aktarımı	1	5.00
Fikir alışverişi	1	5.00
Çağın gerekliliği	1	5.00
Yaşa hitap	1	5.00
TOPLAM	20	100

Tablo 9’a bakıldığı zaman en çok öne çıkan kodlar “kaçınılmazlık” ve “ölçme ve değerlendirme kavramlarıdır. Genel olarak olumlu yönde yanıtlar verilmiştir. Olumsuz olarak verilen yanıtlar ise sadece hayır derecesinde kalmış gerekçe sunulmamıştır. Verilen cevaplara örnekler aşağıda verilmiştir;

K1; *Etmelidir. Çünkü sosyal medya aracılığıyla sınıf içi etkinlik konusunda tecrübe aktarımı yapılmaktadır.*

K2; *Medya okuryazarlığı ile birlikte yürütülmeli. Sosyal medya bilgi çöplüğüne yol açmaktadır*

K3; *Evet çünkü teknoloji çağında yaşıyoruz. Öğrenci teknoloji ve gündemin gerisinde kalmamalı. Bunu da şuan sosyal medya ile sağlama imkânımız var.*

Öğretmenler sosyal medya kullanarak ülkenin neresinde olursa olsun aslında her yerinde aynı etkinlikler yapma fırsatına kavuşulabilir. Bir yandan da okullarda yürütülen zümre kavramı daha geniş bir evrende gerçekleştirilmiş olur. Tecrübe sahibi öğretmenlerin tecrübelerini paylaşımları ve meslekte yeni olan öğretmenlerinde değişime açık olmaları durumu bu iki grup arasında faydalı bir etkileşime yol açabilir.

K4; *Evet çünkü öğretmenler fikir alışverişi yapabilirler. Çoklu zekâ kuramındaki farklı zekâ alanlarına hitap edecek materyaller bulabilirler.*

K5; *Artık bu yüzyılda bu imkân elimizde ise bunu görmezden gelemeyiz. Görmezden gelsek hayatımızın içinde olan bu kavramdan kaçamayız. Zaten öğrencilerimizin yetişkin olacağı dönemi düşündüğümüzde sosyal medya ile iç içe yaşama durumlarının bugünden daha fazla olacağı kesin. Bu yüzden mutlaka dâhil etmeliler.*

K6; *sosyal medya hayatın bir parçası olmuş durumunda bunu ne kadar görmezlikten gelebiliriz ki öğretmen olarak da bize düşen bunu en faydalı hale dönüştürüp bundan verim sağlamak.*

Örnekler dikkate alınacak olursa sosyal medyanın eğitim sürecine dâhil edilmesini düşünen ve dâhil eden Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin yüzde olarak daha fazla oldukları anlaşılmıştır. Kullanmayan ve kullanılmaması gerektiğini düşünen öğretmenlerin ise azınlıkta kaldığı tespit edilmiştir. Kullanmama durumlarına da sebep sunmadıkları belirlenmiştir.

Görüşme formunda katılımcılara 4. Soru olarak; “öğretmenler sosyal medyayı eğitim için doğru ve amacına uygun kullanıyor mu?” şeklinde yönlendirilmiştir. Verilen yanıtlar iki şekilde gruplandırılabilir; evet kullanıyorlar ve hayır kullanmıyorlar. Evet, kullanıyorlar diyenler aşağıdaki örneklerle ortaya konmuştur;

K1; *Evet kullanıyorlar. Öğretmen grupları bilgi görsel gibi materyalleri sosyal medya sayesinde paylaşmakta ve bu sayede tüm Türkiye’deki zümre öğretmenler arasında birlik sağlamaktadır.*

K2; *Evet şahit olduğum kadarıyla amaca uygun kullanıyorlar. Ancak bunu bütüne yaymak doğru olmaz çünkü her meslekte olduğu gibi bizim meslekte de amaç dışı kullananlar mutlaka vardır.*

K3; *Kullanıyorlar. Çünkü dersleri ile ilgili grafiklere, yazılara, video ya da ses kayıtlarına rahatlıkla ulaşabilirler.*

Evet diyenlerin yanında hayır diyenler de elbette mevcut. Hayır diyenler ise şu örneklerle ortaya konmuştur;

K4; *Hayır çünkü kullanım alanı ve kullanan kişinin amacına göre değişmektedir. Öğretmenlere sosyal medyayı dersle ilişkilendirebilmesi için örnekler sunulmalı ya da eğitim verilmelidir.*

K5; *Hayır çünkü belli bir yaş üstü hiç kullanamıyor*

K6; *hayır çünkü henüz öğretmenlerimizin ciddi bir kısmı sosyal medyayı sadece facebook ve instagram zannettiği için derslere yansıtamıyor.*

Örneklere bakıldığı zaman evet ya da hayır diyenlerin kendilerine göre sebepler sundukları tespit edilmiştir. Evet diyenlerin sebepleri arasında öne çıkan temalar daha çok materyallere ulaşmanın kolaylığı, zümre olarak ülke genelinde birlik gibi durumlar. Hayır diyenlerin ise sebepleri arasında öne çıkan temalar; yaşa bağlı olarak bazı öğretmenlerin kullanmadığı, gösteriş için kullanıldığı ve amacına uygun bir şekilde kullanılmadığı gibi sebepler sunmuşlardır. Kullanılmama durumlarından en önemlisi belki de yaşça büyük öğretmenlerin sosyal medyayı kullanmama ya da kullanamama durumudur. Sosyal medyanın zararları ya da faydaları bir tarafa burada ortaya çıkan bir başka durum yaşı ilerlemiş öğretmenlerin yeniliklere ayak duramama ve buna açık olmama durumlarıdır.

Bir diğer soru ise; “öğretmenler sosyal medyadan eğitim ile ilgili ürün elde edebiliyor mu?” şeklinde sorulmuştur. Verilen yanıtların evet şeklinde olduğu tespit edilmiştir. Bunun örnekleri de aşağıda sıralanmıştır.

K1; *Evet. Ama çok iyi bir süzgeçten geçirmek koşuluyla.*

K2; *Kısmen de olsa evet. Son dönemlerde öğretmenlerin kendi aralarında kurmuş oldukları gruplar sayesinde bilgi paylaşımı ve yardımlaşma arttı. Bu durumda işleri kolaylaştırmak ve geliştirmek adına önemli. Mesela siz bu formu bana sosyal medya aracılığı ile gönderdiniz.*

K3; *Evet çünkü sosyal medya çok geniş bir platform ve bilgi alışverişi çok hızlı elde ediliyor. Öğretmenlerin birbiri ile yardımlaşabildiği bir ortam yaratabiliyor bu nedenle ürün elde edebilmek daha kolay oluyor.*

Örnekler dikkate alındığında, sosyal medya kullanan öğretmenlerin sosyal medya üzerinden yapılan paylaşımlardan ürün elde ettikleri doğrultusunda bir kanıya

ulaşmıştır. Sosyal medya platformları sayesinde imkânları kısıtlı bölgelerde görev yapan öğretmenlerin fayda sağladıkları yönünde görüş belirttikleri tespit edilmiştir. Bütün bu soruların ardından sosyal medya ile ilgili olumlu havanın daha baskın olduğu hem kullanım oranları ve hem de sürece dâhil etme oranları ile kanıtlanmış durumdadır. Bu doğrultuda katılımcılara 6. Soru olarak; “öğretmenlerin sosyal medyayı eğitim amaçlı kullanımı ile ilgili neler yapılabilir ?” yöneltilmiştir. Katılımcıların verdikleri cevaplar aşağıda verilmiştir;

K1; *Sosyal medya üzerinde kurulmuş eğitim amaçlı sayfaların gerekli merciler (okul müdürlüğü, ilçe MEB., Bakanlık vb.) desteklemelidir.*

K2; *Öğrencilerin sosyal medya kullanımı takip edilebilir. Paylaşım yapılan gruplarda etkinlikler arttırılabilir.*

K3; *Öğretmenlik mesleğinde tecrübe çok önemli. Bu yüzden öğretmenler arası tecrübe aktarımı yapılırsa çok faydalı olacaktır. Örneğin sosyal medya gruplarında zekâ alanları dikkate alınarak bir konunun nasıl anlatılacağı tartışılabilir. Bilginin sosyal hayata aktarımı ve kalıcılığı hakkında çalışma yapılabilir.*

K4; *İlk önce temel bilgiler bile olsa eğitim verilmeli kullanmayan öğretmenlerimiz için. Okulların kendi sosyal medya ağlarını geliştirmeleri gereklidir. Okullar adına açılan resmi sosyal medya hesapları kontrollü bir şekilde kullanılmalıdır.*

K5; *Sosyal medya bilgi alışverişini hızlı bir şekilde sağlamakta. Ülkemizin her yerinde imkânlar aynı değil bu nedenle sosyal medya üzerinden öğretmenler hem ihtiyaç hem de ders süreci konusunda paylaşımda bulunabilirler. Sosyal medya mesafeleri kısaltmakta ve daha verimli imkânlar sağlamakta tabii altını çizerek söylüyorum doğru bir şekilde kullanıldığı sürece faydalı olabilir.*

K6; *Sosyal medya bu alanda kullanılma konusunda özendirilebilir. Öğretmenlere bu konu ile ilgili hizmet içi eğitim verilebilir. Sosyal medyanın eğitimde kullanımı ile ilgili deneysel çalışma da yaptırılabilir.*

Katılımcılar yapılabilecekler konusunda birden fazla görüş ortaya koymuşlardır. Bu da aslında sosyal medyayı kullandıklarını ve kullanmaya devam

edeceklerini destekler niteliktedir. Son olarak katılımcılara 7. Soru; “ gelecek yıllarda sosyal medya ve eğitim arasındaki ilişkinin olumlu/ olumsuz ne boyutlara ulaşacağını düşünüyorsunuz?” şeklinde yöneltilmiştir. Bu soruya verilen yanıtlar aşağıda sıralanmıştır:

K1; Öğretmenler açısından baktığımızda evrensel bir paylaşımın doruklarını yaşayacağımızı ve öğretmenlerimizin kendini geliştirmek, üretmek, tasarlamak noktasında sınırlarını zorlama açısından araştırmaların merkezi olacağını düşünüyorum. Öğrencilerimize ise sosyal medyayı sağlıklı kullanma noktasında gerekli donanımları kazandırdığımız takdir de düşünme becerilerini fazlasıyla kazanacakları kanısındayım.

K2; Sosyal medyayı eğitim amaçlı yaklaşık 4 yıldır kullanıyorum. Sosyal medya aracılığı ile 4 tane forum ve bloglara üye olabildim. Eğitim amaçlı kullanımda gündem takibi yapmak önemli

K3; Olumlu. Sosyal medya kullanım yaşının düşmesi ile beraber öğrenciler arası bilgi paylaşımı daha da hızlanacaktır. Ülkemizde birçok farklı kültürü bir arada yaşamaktayız. İleriki zamanlarda öğrenciler birbirleri ile kültürleşerek farklı kültürleri kolayca öğrenebilir. Olumsuz olarak da öğrenciler gerçeklikten koparak hayatı bilgisayar oyunu gibi görebilirler.

Sosyal medya, internet, sosyal platform gibi kavramların tarihi yeni olduğu halde hayatın içine bu kadar girmiş olması gelecekte bunun artarak devam edeceğine çok büyük bir kanıttır. Ancak olumlu ya da olumsuz olacağı yaşayarak görüleceği alınacak önlemler ve verilecek eğitimler bunun yönünü belirleyecektir.

K4; Değişen ve gelişen dünya içerisinde yer alabilmemiz için mecburen bu konuda da kendimizi ileriye taşımaktan başka çaremiz yoktur diye düşünüyorum. Doğru kullanıldığında sosyal medyanın eğitimi de olumlu etkileyeceğini düşünüyorum. Dünyada bunu başarabilen birçok ülke var. Bizde o modelleri örnek alarak şuan ki olumsuz havayı değiştirebiliriz orta ve uzun vadede. Bundan kaçamayacağımız için kontrollü gelişimi sağlamalıyız hem de acilen.

K5; Olumlu ya da olumsuz olması durumunu öğretmenlerimizin hangi amaçla kullanacakları belirleyecektir. Bunun için şimdiden bir şey söylemek doğru olmaz.

Amaç dışı kullanım eğitimi çıkmaza da götürebilir doğru kullanım eğitimde yeni çığırılar da açabilir.

K6; *Olumlu olarak eğitim seviyesinin yükselmesi, ders ortamının zenginleşmesi ve öğrencilerin düşünce dünyasının genişlemesi gerçekleşebilir. Olumsuz olarak ise öğretmen rolünün azalması, öğrencinin okulla olan ilişkisinin azalması ve öğrencilerin sorgulama, icat etme anlayışının azalması gibi durumlar yaşanabilir.*

Öğretmenlerin gelecekte sosyal medya eğitim arasındaki ilişkinin olumlu olarak gelişeceği kanısı mevcuttur. Bunun için hem öğretmenlere ve hem de öğrencilere eğitimler verilmesi yönünde görüş baskındır. Bu konunun medya okuryazarlığı ile yürütülmesi gibi görüşler hâkimdir. Bir diğer görüş de değişen ve gelişen teknolojiye ayak uydurmanın kaçınılmaz olduğu ve bu yüzden geç kalınmadan bunun sağlanması görüşü mevcuttur. Sosyal medyanın eğitim ortamını zenginleştireceğini ve öğrencilerin hayal dünyalarını geliştireceği ifade edilmektedir. Ancak bununla birlikte sosyal medyanın kullanımı konusunda gerekli bir eğitim verilmezse çeşitli sorunların ortaya çıkacağı bilinmektedir.

Doküman incelemesi formu ve görüşme formunun ortaya koyduğu veriler aslında birbirini destekler niteliktedir. Sosyal medyanın eğitim sürecinde kullanılması hâkim görüş olarak her iki durumda da kanıtlanmıştır. Sadece bunun daha bilinçli ve doğru şekilde yapılması için bazı teşviklerin, iyileştirmelerin ve eğitimlerin verilmesi düşüncesi ortaya çıkmıştır. Yazılı soruları, merkezi sınavlar için denemeler, ders içi etkinlik, program ile sorular, projeler, gezilen yerlerin paylaşımı, ders notları paylaşımı, yeni gidilen şehir hakkında bilgi almaya kadar akla gelen ve daha gelmeyen birçok konuda destek almak oldukça kolay ve mümkün.

V. BÖLÜM

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi ve yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak yapılmıştır. Bu bölümde sosyal bilgiler öğretmenlerine yönelik sosyal medya platformlarının incelenmesine yönelik yapılan araştırma sonucunda elde edilen bulgular ve yorumlardan yola çıkarak sonuç tartışma ve önerilere yer verilmiştir.

5.1. DOKÜMAN İNCELEMESİNE YÖNELİK SONUÇLAR

Araştırmanın bu bölümünde 2018-2019 eğitim –öğretim yılında Türkiye’de facebook üzerinde kurulu olan en kalabalık Sosyal Bilgiler öğretmenleri platformu olan “Sosyal Bilgiler Zümresi” incelenmiştir. Elde edilen dokümanlardan yola çıkarak sayfaya üye olan Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin sayfayı aktif bir şekilde kullandıkları ve burada yapılan paylaşımları takip ettikleri ortaya konmuştur. Takipçilerin ölçme ve değerlendirme konusunda yazılı sınavlar, denemeler, projeler paylaştıkları görülmüştür. Bu durum sayısal veri ve paylaşılan gönderilerin görselleri ile desteklenmiştir.

Materyal ve araç gereç konusunda yapılan paylaşımların daha çok ve çeşitli olduğu gözlenmiştir. Bu sebepten ötürü bu konuda ürün elde etmek daha kolay hale gelmiştir. Ürün elde edilmese bile fikir sahibi olunması kaçınılmazdır. Burada görülen bir materyal başka öğretmenlere fikir kaynağı olarak, farklı materyallerin ortaya çıkmasına imkân sağlamaktadır. Sosyal Bilgiler hayatın içinden olan her şeyle ilgili olduğu için akla gelebilecek her türlü malzeme onun için materyal olabilir. Resimler, videolar, pano düzenlemeleri, akıllı tahta, harita, karikatür ve hatta eski bir değirmen taşı bile Sosyal Bilgiler için materyal konusu olabilir. Sosyal platformların iyi yanı da işte tam olarak bu noktada ortaya çıkmaktadır. Örneğin; Göbeklitepe’ye giden bir Sosyal Bilgiler öğretmeni gördüklerini fotoğraflayıp bu platformlarda paylaşmakta ve gidemeyen öğretmenler ve onların öğrencileri için derste materyal kaynağı oluşturabilmektedir.

Strateji, yöntem ve teknik konusuna gelinecek olursa; paylaşımlar, sayısal veriler bir yana yapılandırmacılık ve eğitim- öğretim sürecinde uygulanan yenilikler

yansımalarını göstermiş durumdadır. Dramalar, oyunlar, yaparak yaşayarak öğrenmeler, projeler bunların hepsi yeni Sosyal Bilgiler öğretimi programı ile ortaya çıkmış ve son zamanlarda yaygın duruma gelmeye başlamıştır. Ortaya çıkan sayısal veriler ve paylaşımların görselleri de bu durumu ortaya çıkarmıştır.

Belirlenen başlıklar arasında belki de en az paylaşım sağlanan olanı program içerikli olanlardır. Bu başlıkta programı ilgilendiren, eleştiriler, öneriler, tartışmalar gibi durumlara pek rastlanmamaktadır. Ancak günlük planlar paylaşılmaktadır. Bunun yanında programa göre nerede olduğuna dair endişeler dile getirilerek tecrübe paylaşımı sağlanmaktadır.

Sosyal platformlarda bir başka dikkat çeken paylaşım başlığı da mesleki gelişim ve iş birliği başlığıdır. Bu başlık altında not/doküman ve kaynak paylaşımıdır. Bu birazda ülke genelinde birliği sağlamaktadır. Her bir sosyal bilgiler öğretmeni sosyal platformlar sayesinde kendi zümresinin notlarına ve kaynaklarına ulaşarak bunları rahatlıkla kullanabilmektedir.

Sosyal Bilgiler öğretmenleri yaşamın dair paylaşımlar yapmışlardır. Bu başlık altında belirli günler, yaşanan doğal olaylar, günlük dikkat çeken ve öne çıkan haberler ve eğitimle ilgili yeni gelişmeler ve akla gelmeyen hemen her şey paylaşılmaktadır. İncelenen grubun en fazla üye sayısına sahip olan grup olduğu düşünülünce her konu ile ilgili birçok fikir ortaya atıldığı dolayısıyla mutlak anlamda çok seslilik sağladığı söylenebilir.

Wang, Lin, Yu ve Wu (2013); eğitici yöntemlerde Facebook kullanımının öğrencilerin daha iyi notlar almasına, sınıfta daha etkin olmasına ve üniversite öğrenme deneyiminde daha fazla ilgilenmesine yardımcı olduğunu ortaya koymuştur. Teknoloji kullanımının bu nedenle arttığı, internetin her alanda karşımıza çıktığı böyle bir zamanda yukarıda söylenenlerin doğruluğu tartışılmaya pek de mahal vermemektedir. Yararları ya da zararları veya kullanımı hakkında bilinçlendirilme konusunda söylenecek çok şey olabilir. Fakat yok sayılması, kullanmama konusunda ısrar edilmesi oldukça tartışmaya açık bir durumdur. Takip edilen sayfanın paylaşım yapan üyeleri dikkate alındığı zaman belirli bir yaş aralığında olduğu ilk dikkat çeken durumdur. Bu da aslında sosyal medyayı daha çok genç ve değişime açık öğretmenlerin kullandığını ortaya koymaktadır. Belirli bir yaş üzerinde olan

öğretmenlerin sosyal medyayı kullanmadıkları, zaman kaybı olarak gördükleri görüşme formunda da ortaya çıkmıştır.

5.2. GÖRÜŞME FORMUNA YÖNELİK SONUÇLAR

Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin sosyal medyayı eğitim sürecinde kullanmalarına yönelik düşünceleri yapılan görüşme ışığında incelendiğinde; Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin çoğunun sosyal medyayı kullandıklarını, hayatın kaçınılmaz bir parçası olduğunu, öğrencilerinde yaşlarına hitap ettiği yönünde görüşler sunmuşlardır. Koçoğlu (2019), yaptığı araştırma sonucunda da öğretmenlerin sosyal medyayı ders ortamında kullanma konusunda olumlu düşüncelere sahip oldukları ortaya konmuştur. Daha detaylı bakıldığında ise; sosyal medyadan ders için örnekler elde ettiklerini, tecrübe aktarımı yaşandığını, dersi zenginleştirdiğini belirtmişlerdir. Çağın bir gerekliliği olduğunu, görmezden gelinemeyeceğini, bugün olmasa bile birkaç yıl sonra mutlaka kullanmak zorunda kalınacağını söylemişlerdir.

Yaylak (2017) yaptığı doktora tezi çalışmasında da bu çalışmayla paralel olarak öğrencilerin sosyal medyada boş vakit geçirmek yerine ders için kullanmaları, derste dikkati canlı tuttuğu, ders ortamını zenginleştirdiği, çağın gerekliliği olduğu gibi sonuçlara ulaşılmıştır. Yine yapılan araştırmalardan farklı olarak bu çalışma sonucunda sosyal medya kullanımı konusunda eğitimcilere doğru ve amacına uygun kullanma konusunda eğitimler verilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır. Yaylak (2017) yaptığı doktora çalışma tezinin sonucunda da öğretmenlerin sosyal medyayı kullandıkları, bunun artık kaçınılmaz ve vazgeçilmez bir olgu olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Sosyal medyanın eğitimde kullanılması konusunda çoğu öğretmen olumlu düşüncelere sahiptir. Kadın ya da erkek olmanın bu durumu etkilemediği görülmüştür. Şimşek (2015) yaptığı yüksek lisans çalışma tezinde de sosyal medyayı kullanma durumunda cinsiyet farkının belirli bir etki yaratmadığı ortaya konmuştur. Ancak Fevzioğlu (2016) yaptığı yüksek lisans tezi çalışmasında sosyal medyayı kullanma durumlarında kadın eğitimciler lehine olumlu bir farklılık olduğu ortaya konmuştur. Fakat branş, yaş ve kıdem açısından anlamlı bir farklılık olmadığı ortaya konmuştur. Sosyal medyanın eğitim sürecinde kullanılmasında daha hızlı ve daha çok kişiye ulaşılacağı görüşü vardır. Fakat sosyal medya eğitim için kullanılırken bilinçli ve doğru kullanılması gerektiği görüşü savunulmuştur. Sosyal medyanın doğru kullanılması için bunun medya okuryazarlığı ile birlikte yürütülmesi hem öğretmen

hem öğrenci ve hem de velilerin bu sürece dâhil edilmesi düşüncesi belirtilmiştir. Ülkenin her yerinde aynı koşullara sahip olmayan öğretmenler içinde sosyal medyanın eğitim sürecine dâhil edilmesinin yararlı olduğu belirtilmiştir. Yine Şimşek (2015) yaptığı yüksek lisans tezinde de her eğitim kurumunda ve ülkenin her bölgesinde teknolojik alt yapının aynı oranda var olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Kıdem farkına bakıldığı zaman genç öğretmenlerin daha çok ve sık kullandıkları ancak kıdem olarak daha ileri yaşta olan öğretmenlerin daha temkinli yaklaştıkları bu yönde görüş belirttikleri görülmüştür. Genel olarak olumlu yönde görüşler hâkimdir. Ancak bunun aksine kullanmayan, gerek olmadığını düşünen, mevcut kaynakların yeterli olduğu yönünde de düşünceler vardır.

Sosyal medya kullanımı konusunda öğretmenlere belirli bir eğitim verilmesi gerekiyor mu şeklinde yönlendirilen soruya katılımcıların çoğu temel anlamda bile verilmesi gerektiğini söylemişlerdir. Yaşça ileri olan öğretmenlerin hiç kullanmadıklarını, hiç olmasa bile web.2 araçları ile ilgili bilinçlendirilmeleri gerektiği yönünde görüş bildirilmiştir. Sosyal medya ve eğitim arasındaki ilişkinin gelecekteki boyutu sorulduğu zaman da giderek artan şekilde devam edeceği belirtilmiştir. Bunun olumlu ya da olumsuz olacağı kullanmanın bilinçli ya da bilinçsiz olması koşuluna bağlanmıştır. Bilinçli kullanılırsa eğitimde yeni çıgırlar açacağı görüşü ileri sürülmüştür. Bugün bu denli hayatın içinde ise ileride daha fazla dâhil olacağı ve nihayetinde kaçmanın mümkün olmayacağı görüşü hâkimdir.

Gelişen ülkelerin teknolojiyi yoğun olarak kullandığı bizim de bu duruma uymamız gerektiği belirtilmiştir. Hatta bunu iyi yapan ülkeleri örnek alarak hareket etmemiz gerektiği görüşü savunulmuştur. Şimdi kullanmayan öğretmenlerin gelecekte misal on yıl sonra mutlaka kullanacağını belirtmişlerdir. Ders ortamının zenginleşeceği, öğrencilerin hayal dünyasının genişleyeceği yönünde görüşler sunulmuş fakat öğretmen rolünün azalacağı da endişe olarak belirtilmiştir. Kùltürleri daha yakından tanıma şansı bulacağımızı dile getiren görüşler de vardır. Öğretmenler açısından bakıldığında evrensel paylaşımın doruklarının yaşanacağı; öğretmenlerin kendilerini geliştirme ve yetiştirme, üretme konusunda çok daha ileri olacağı görüşü vardır. Çalışmaların genelinde sosyal medyanın eğitim sürecinde kullanımının yararlı olduğu yönünde bulgular elde edilmiştir. Kıdem olarak ileri olan eğitimcilerin daha çekimser davrandıkları belirlenmiştir.

Genel olarak bakıldığı zaman sosyal medyanın eğitim amaçlı kullanımı konusunda büyük oranda olumlu düşünceler mevcuttur. Ders ortamının zenginleştiği, güncelin daha kolay takip edildiği, ürün elde etmede fayda sağladığı dolayısıyla eğitim sürecine dâhil edilmesi gerektiği belirtilmiştir. Ajjan ve Harsthone (2008), eğitimciler tarafından öğrenciler arasında etkileşime en fazla yarar sağlayacak web 2,0 uygulaması olarak sosyal paylaşım sitelerinin görüldüğünü belirtmişlerdir (Akt. Yaylak, 2017). Bu görüşte sosyal medyanın yararlı olduğunu destekler niteliktedir.

5.3. ÖNERİLER

Elde edilen bulgular göz önüne alındığı zaman bir takım önerilerde bulunulabilir. Bunlar;

1. Öğretmenlere W.2 araçlarını kullanabilme konusunda eğitimler verilebilir.
2. Öğretmenler kendi aralarında sosyal medya platformları oluşturup dayanışma içinde olabilirler.
3. Öğretmenler sosyal ağlar üzerinde oluşturulmuş platformlara üye olarak kendilerini bu konuda geliştirme imkânı bulabilirler.
4. Sosyal ağlar üzerinde oluşturulmuş bu tür paylaşım ortamları içerik olarak daha da zenginleştirilebilir.

KAYNAKÇA

- Alper, A., Akyol, C., Ünal, E., Aydın, F., Debbağ, G., Öztürk, S. ve diğ. (2012). *Sosyal Ağlar*. Ankara: Pelikan Yayıncılık.
- Altun, A. (2005). *Gelişen Teknolojiler ve Okuryazarlıklar*, Ankara: Anı Yayıncılık.
Ankara: Pegem Akademi. (Eserin Orjinali 1978’de Yayımlanmıştır).
- Ayan, B. (2016). *Sosyal Ağlar Tarihi*. İstanbul: Abaküs Kitap Yayın Dağıtım Hizmetleri.
- Balcı, A. (2015). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntem, Teknik ve İlkeleri*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Bilgili, A. S. (2006). *Sosyal Bilgilerin Temelleri*. Ankara: Pegem Yayınevi.
- Büyüksener, E. (12-13 Aralık, 2009). *Türkiye’de Sosyal Ağların Yeri ve Sosyal Medyaya Bakış*. Türkiye’de İnternet Konferansı Bildirileri Sempozyumunda sunulmuştur. İstanbul.
- Castells, M. (2013). *Communication Power*, Oxford University Press, Oxford.
- Christakis, N. & Fowler, J.(2012). *Sosyal Ağların Şaşırtıcı Gücü ve Yaşantımızı Biçimlendiren Etkisi*, İstanbul: Varlık Yayınları
- Dar, H.,& Shah, A. (2013). *A 10 C's of Social Networking, interconnections and the impact on Social Networking*.In *2013 5th International Conference on Information and Communication Technology for the Muslim World (ICT4M)* (pp. 1-5). IEEE.
- Demircioğlu, İ. (Edit.). (2006). *Sosyal Bilgilerin Temelleri*, Ankara: Hegem Yayıncılık.
- Ekici, M., ve Kıyıcı, M. (2012). *Sosyal Ağların Eğitim Bağlamında Kullanımı*. Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 5(2),156-167.
- Ellison, N.,Boyd, D. (2013). *Sosyal Ağlar ve Gençlik*. (Çizmecci, E). İstanbul: Doğu Kitabevi.
- Eraslan, L. ve Eser, D. (2015). *Sosyal Medya Toplum Araştırma: Sosyal Medya Sosyolojisine Giriş*. İstanbul: Beta Yayıncılık.
- Erden, M. (1997). *Sosyal Bilgiler Öğretimi*. Ankara: Alkım Yayınevi

- Ersoy, F. G. (2009). *Yeni İlköğretim Sosyal Bilgiler Programının Uygulanması ile İlgili Değerlendirmeler (Konya ili örneği)* (Yayımlanmamış Doktora Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü). Konya.
- Gülbahar, Y., Kalelioğlu, F., & Madran, O. (2010). *Sosyal Ağların Eğitim Amaçlı Kullanımı*. XV. Türkiye'de İnternet Konferansı, İstanbul, <http://www.inet-tr.org.tr> adresinden, 10, 2016.
- Gülbahar, Y., Kalelioğlu, F., ve Madran, R., (2010). *Sosyal Ağların Eğitim Amaçlı Kullanımı. İnet-tr 2010 Türkiye'de İnternet Konferansı. İstanbul: İstanbul Teknik Üniversitesi. 29.07.2019 tarihinde https://www.researchgate.net/publication/228549730_Sosyal_Aglarin_Egitim_Amacli_Kullanimi adresinden alınmıştır.*
- Güneş, E. P. U. (2016). *Toplumsal Değişim, Teknoloji ve Eğitim İlişkisinde Sosyal Ağların Yeri. Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 2(2), 191-206.
- İnan, S. (Editör). (2014). *Sosyal Bilgiler Eğitimine Giriş*. Ankara: Anı Yayıncılık
- Kilis, S , Rapp, C , Gülbahar, Y . (2015). Eğitimde Sosyal Medya Kullanımına Yönelik Yükseköğretim Düzeyindeki Eğitimcilerin Algısı: Türkiye-Almanya Örnekleme. *Journal of Instructional Technologies and Teacher Education*, 3 (3), Retrieved from <http://dergipark.org.tr/jitte/issuel/25085/264735>.
- Koçoğlu, E. (2019). *Sosyal Ağların Sosyal Bilgilerde Kullanımına İlişkin Öğretmen Algıları*. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 6 (3), 261-273.
- Kuzu, A. (Editör). (2009). *Bilgisayar Ağları Ve İletişim*, Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Mazman, S. G.,&Usluel, Y. K. (2009). *The usage of socialnetworks in educationalcontext. World Academy of Science, Engineering and Technology*, 49(1), 338-342.
- MEB. (2005). *Sosyal Bilgiler Öğretim Programı*. Ankara: MEB. Yayınları.
- MEB. (2017). *Sosyal Bilgiler Öğretim Programı*. Ankara: MEB. Yayınları.

- Özcan, M. (2011). *Bilgi Çağında Öğretmen Eğitimi Nitelikleri ve Gücü: Bir Reform Önerisi*: Ankara: Önka Kağıt Ürünleri Matbaa Sanayi Ltd. Şti.
- Özmen, F., Aküzüm, C., & Sünkür, M. (2012). *Sosyal ağ sitelerinin eğitsel ortamlardaki işlevselliği*. *Education Sciences*, 7(2), 496-506.
- Öztürk, M. F., & Talas, M. (2015). *Sosyal medya ve eğitim etkileşimi*. *Zeitschrift für die Welt der Türken/Journal of World of Turks*, 7(1), 101-120.
- Özutku, F., Küçükylmaz, M., İltter, K., Sığın, İ., Çopur, H., Arı, Y. (2014). *Sosyal Medyanın ABC'si*. İstanbul: Alfa Basım Yayım.
- R. barr, J. L. Barth, S. S. Shermis (2013). *Sosyal Bilgilerin Doğası* (çev. C. Dönmez).
- Safran, M. (2009). *Sosyal Bilgiler Öğretimi*. Ankara: Pegem Akademi.
- Sanlav, Ü. (2014). *Sosyal Medya Savaşları*. İstanbul: Hayat Yayınları.
- Sarsar, F., Başbay, M. ve Başbay, A. (2015). *Öğrenme Öğretme Sürecinde Sosyal Medya Kullanımı*. Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 11(2), 419.
- Sever, R & Koçoğlu, (Edit.). (2017). *Sosyal Bilgiler Öğretiminde Eğitim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı*. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Sönmez, V. (2005). *Hayat ve Sosyal Bilgiler Öğretimi Öğretmen Kılavuzu*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Sönmez, V. (2017). *Eğitim Felsefesi*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Tay, B. ve Demir, S. B. (2016) . *Sosyal Bilgiler Öğretiminin ve Öğreniminin Geçmiş, Bugünü ve Geleceği İçinde Sosyal Bilgiler Öğretimi İlkeler ve Uygulamalar*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Tekin, M. (2011), *Bilgisayar 1* (4. Baskı). Konya: Günay Ofset Matbaacılık San. ve Tic. Ltd. Şti.
- Tekin, M. Ve Şahbaz, O. (1998), *Bilgi Teknolojisi Kullanımı* (1. Baskı). Konya: Anı Ofset Matbaacılık.

- Tess, P. A. (2013). *The role of socialmedia in highereducationclasses (real and virtual)–A literaturereview. Computers in human behavior, 29(5), A60-A68.*
- Turan, R. ve Ulusoy, K. (2010). *Sosyal Bilgilerin Temelleri*. Ankara: Maya Akademi.
- Vatandaş, S . (2018). Farklı İdeolojik Kimlikler Açısından Sosyal Medyanın Anlam ve Önemi. *Akdeniz Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi, (29. Özel Sayısı), 414-434. DOI: 10.31123/akil.454219.*
- Vural, B. Ve Bat, M. (2010),*Yeni Bir İletişim Ortamı Olarak Sosyal Medya: Ege Üniversitesi İletişim Fakültesine Yönelik Bir Araştırma. Journal Of University.*
- Vural, Z.,& Bat, M. (2010). *Yeni Bir İletişim Ortamı Olarak Sosyal Medya: Ege Üniversitesi İletişim Fakültesine Yönelik Bir Araştırma. Journal of Yasar University, 5(20).*
- Wang, J , Lin, C , Yu, W , Wu, E . (2013). Meaningful Engagement In Facebook Learning Environments: Merging Social And Academic Lives. *Turkish Online Journal of Distance Education, 14 (1), 302-322. Retrieved from http://dergipark.org.tr/tojde/issue/16895/176034*
- Yamamoto,G., Demiray, U. ve Kesim, M. (2010). *Türkiye’de E-öğrenme: Gelişmeler ve Uygulamalar*. Ankara: Eflatun Yayımevi.
- Yarman, T. Ve Erten, M.(2000). *Bilgisayar Sistemleri*, Ankara: Akademi Yayıncılık.
- Yaylak, E. (2017), *Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Eğitimde Sosyal Medyayı Kullanım Düzeyleri ve Görüşleri*. Doktora Tezi, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Denizli.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2011). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri (8.Baskı)*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

İNTERNET KAYNAKLARI

<https://www.statista.com/statistics/278414/number-of-worldwide-social-network-users/>

<https://www.statista.com/statistics/570098/distribution-of-social-media-used-turkey/>

EKLER

Ek 1: Sosyal Medyanın Eğitsel Amaçlı Kullanımı Görüşme Formu

Değerli zümrelerim, sosyal bilgiler öğretmenlerinin sosyal medyayı (facebook) eğitsel amaçlı kullanımı ile ilgili araştırma yapmaktayım. Ve formdan elde edilecek bilgiler ışığında çözüm önerileri getirmek amacıyla sizlerin düşüncelerine ihtiyaç duymaktayım. Bu formda yer alan hiçbir her bilgi gizli kalacaktır. Bu yüzden içtenlikle cevap vermenizi temenni ederim. Şimdiden teşekkür ederim.

Yaşınız:

Cinsiyetiniz:

- Kadın
- Erkek

Meslekteki kıdeminiz:

Eğitim düzeyiniz:

- Lisans (4 yıllık üniversite)
- Yüksek lisans (4 yıl+2 yıl lisansüstü eğitim)
- Doktora (üniversite+4-6 yıl lisansüstü eğitim)
- Diğer (eğitim enstitüsü, yüksek okul, açık öğretim)

1. Sosyal medyayı eğitim sürecinde kullanıyor musunuz?

Evet kullanıyorum;

Hayır kullanmıyorum;

2. Sosyal medyanın eğitim amaçlı kullanımı ile ilgili ne düşünüyorsunuz?

3. Öğretmenler sosyal medyayı eğitim sürecine dâhil etmeli mi?

Evet etmeli;

Hayır etmemeli;

4. Öğretmenler sosyal medyayı eğitim için doğru ve amacına uygun kullanıyor mu?

Evet kullanıyorlar;

Hayır kullanmıyorlar;

5. Öğretmenler sosyal medyadan eğitim ile ilgili ürün elde edebiliyor mu?

- Evet ;
Hayır;
6. Öğretmenlerin sosyal medyayı eğitim amaçlı kullanımı ile ilgili neler yapıla bilir?
7. Gelecek yıllarda sosyal medya ve eğitim arasındaki ilişkinin olumlu/olumsuz ne boyutlara ulaşacağını düşünüyorsunuz?

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı ve Soyadı : Zülfiye AFŞİN
Doğum Yeri ve Tarihi : Adana 1990
Medeni Hali : Bekar
İletişim Bilgileri :zlfieafin@yahoo.com
0542 371 52 53

EĞİTİM

2008- 2011 : Cumhuriyet Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi
2011- 2015 : Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi
Sosyal Bilgiler Öğretmenliği

YAYINLAR